

HEBREOS

Marípʉ ïgʉ magʉ Jesucristo merā weredeamarẽ gojadea

¹ Iripoegue Marípʉ ïgʉya kerere weredupiyunerā merā mari ñekʉsāmarārẽ werenʉgādi ãārīmí. Yoaripoe wári ïgʉ turari merā iri ïmurí, ïgʉ weredoreri, kērōgue ïmurí merā ïgūsārẽ ïgāyare masimakʉ iridi ãārīmí.
² Dapagorare i ûmʉ pereburi dupiyuro ïgʉ magʉ Jesucristo merā marīrẽ ïgāyare weremi. Neõgoraguere Marípʉ ïgʉ magʉ merā i ûmʉrẽ iridi ãārīmí, ãārīpereri ïgʉ gāāmerōsūta ãārīburo, ãrīgʉ. Irire iriburo dupiyuro ïgʉ magūrẽ pídi ãārīmí, iri ãārīpererire opabure. ³ Jesucristo, Marípʉ goesisiririre opagʉ, turatarigʉ, õātarigʉ, Marípʉ ãārīrikʉrire opagʉ ãārīmi. ïgʉ turaro doreri merā ãārīpereri i ûmʉmarẽ ãārīníkõāmakʉ yámi. Marī ñerõ iridea wajare tau odo, purʉ ûmʉgasigue Marípʉ turatarigʉ diaye gapʉ eja doadi ãārīmí, ãārīpererärẽ doregu ãārību.

Marípʉ magʉ, Marípʉre wereboerā nemorō turagʉ ãārīmi, ãrī gojadea

⁴ Irasirigʉ Marípʉ magʉ Jesucristo, Marípʉre wereboerā nemorō turagʉ ãārīmi. Marípʉ ïgūrẽ: “Makʉ, mu yʉ magʉ ãārā”, ãrīdi ãārīmí. Ángeles gapʉre: “Yʉre wereboerā ãārā”, ãrīdi ãārīmí. ⁵ ïgʉ magūrẽ ãsū ãrīdi ãārīmí:

Yu magū ãārā m. Dapagā merā m, yu magū ãārīrē masakare masimakā yáa, ãrīdi ãārīmí. [☆]

Neō sugu īgūrē wereboegure irasū ãrībiridi ãārīmí. Īgū magūyamarē ãsū ãrīdi ãārīmí doja:

Yu, īgū pagu ãārā. īgū, yu magū ãārīmi, ãrīdi ãārīmí. [☆]

Neō sugu īgūrē wereboegure irasū ãārībiridi ãārīmí.

⁶ īgū magūrē sugu ãārīgūrē i ûmugue iriugu, ãsū gapu ãrīdi ãārīmí:

Ãārīpererā yare wereboerā, yu magūrē ejamejā, baremuburo, ãrīdi ãārīmí. [☆]

⁷ īgūrē wereboerāyamarē ãsū ãrīdi ãārīmí:

Yare wereboerārē mirū wējāpu taurosū, peame ùjūrī pūrā irirosū waamakā yáa, ãrīdi ãārīmí. [☆]

⁸ īgū magū gapure ãsū ãrīdi ãārīmí:

Mu ãārīpererā Opu ãārīnígū ãārā. Muyarārē diayeta dorea.

⁹ Diayema iririre gāāmea. Ñerō iririre dooa. Irasirimakā īágū, yu mupu mure ãārīpererā Opu ãārībure beyebu.

Irasirigū mure ãārīpererā mu merāmarā nemorō usuyari merā ãārīmakā iribu, ãrīdi ãārīmí. [☆]

¹⁰ Idere ãrīdi ãārīmí Marīpu īgū magūrē:

Mu ãārīpererā Opu, neōgoragueta i nikū, ûmugasidere iribu.

¹¹ Gajipoe i ûmu mu iridea perekōāroko. Mu gapu ãārīnıkōāgukoa. Ãārīpereri mu iridea gapu suríro boarosū, boaperekōāroko.

[☆] **1:5** Sal 2.7 [☆] **1:5** 2 S 7.14; 1 Cr 17.13 [☆] **1:6** Dt 32.43 [☆] **1:7**

Sal 104.4 [☆] **1:9** Sal 45.6-7

12 Irasirigu suríro buguhñerẽ túwea béo, gajiñe maa-mañe gorawayurosū, ãärípereri õäri ditare gorawayugukoa. Mu gapu neõ gorawayubirikoa. Müräröta ãäriníkõägukoa, ãrïdi ãärími. [◊]

13 Irasirigu ïgú magärẽ ãsú ãrïdi ãärími doja: Yü diaye gapu doaka! Mu doaripoe mürẽ iäeturirärẽ mu dorerire neõ tarinugänemobirimakú irigura, ãrïdi ãärími. [◊]

Ígûrẽ wereboerã gapure neõ irasú ãrbiridi ãärími.

14 Æärípererã Maríp̄ure wereboerã deyomarírã, ïgûrẽ moäboerã ãäríma. Maríp̄u Jesucristo taurärẽ iritamudoregu ïgüsärẽ iriumi.

2

Maríp̄u ïgú masakare tauri kerere õäro pémakú gäämemi, ãrī gojadea

1 Irasirirã Maríp̄u magú Jesucristoya kerere marí pédeare irasú gûñaníkõäro gäämea, ïgûrẽ buremurírẽ piriri, ãrïrã. **2** Iripoegue Maríp̄u ïgûrẽ wereboerärẽ ïguya kerere weredoredi ãärími. Irasirigu: “Nero iriränorẽ, yu dorerire tarinugärärẽ wajamoägura”, ãrïderosúta ïgüsärẽ diayeta wajamoädi ãärími. **3** Maríp̄u masakare tauri kere õätaria. Marí gapu irire pémerã, ïgú wajamoärïrẽ tausübirkoka. Marí Opu Jesucristo iri kerere werepúroridi ãärími. Ígú weredeare pérã: “Diayeta ãärã”, ãrī masínerã ãärímá. Irasirirã marídere wereturiamá, irire masíburo, ãrïrã. **4** Maríp̄u gaji irinemodi ãärími. Iri kerere wererärẽ ïgú turari merã wári iri ìmurírẽ irimakú iridi

[◊] **1:12** Sal 102.25-27 [◊] **1:13** Sal 110.1

ãārīmí. Irasū ãārīmakū ïgū gāāmederosūta ïgūsārē wári Õāgū deyomarīgū iritamurī merā irimasīrīrē sīdi ãārīmí, iri kerere weremakū pérā: “Diayeta ãārā”, ãrī masiburo, ãrīgū.

Jesucristo, marī irirosū dypukugū deyoadi ãārīmi, ãrī gojadea

⁵ Marīpu ïgūrē wereboerārē: “I umu peredero puruguere oparā ãārīrāko māsā”, ãrī, neō píbiridi ãārīmí. ⁶ ïgūyare weredupiyudi ãsū gapu ãrī gojadi ãārīmí:

Gua Opu, masaka ubu ãārīrā ãārīkeremakū, ¿nasirigu ïgūsārē gūñarī mu? ïgūsā boamurā dita ãārīkeremakū, ¿nasirigu ïgūsārē iritamurī mu?

⁷⁻⁸ Yoabiripoegāta ïgūsārē murē wereboerā doka ãārīmakū iridi ãārībū. Irasirkeregū, puruguere ïgūsārē oparā sóogu, mu turarire sību, ïgūsārē ãārīpereri opaburo, ãrīgū, ãrī gojadi ãārīmí. ⁹

Marīpu masakare irasū sīgū: “Ãārīpererire dorérākuma”, ãrī pídi ãārīmí. ïgūsārē irire píkeremakū, ãārīpererire dorebema dapa. ⁹ Marī Jesúyama gapure: “Ãārīpererā Opu ãārīmi”, ãrī masā. Yoabiripoegāta ïgūdere Marīpu ïgūrē wereboerā doka pídi ãārīmí, ãārīpererāya ãārīburire boabosabure. Jesús marīrē boabosamakū, Marīpu ïgūrē maīgū, õārō iritamudi ãārīmí. Irasirigu ïgū boadigue masādero puru, Marīpu ïgūrē turarire sī, Opu sóodi ãārīmí, ãārīpererā ïgūrē būremuburo, ãrīgū.

⁸ 2:7-8 Sal 8.4-6

10 Maríphu Ígū gāāmederosūta ãārīpereri i ūmumarē iridi ãārīmí. Ñārīpereri Íguya dita ãārā. Ígū pūrā ãārīpererā ūmugasigue Ígū ãārīrōgue Ígū merā ãārīmakū gāāmemi. Irasirigu Ígū magū Jesúre iriudi ãārīmí, marīrē Ígū ñerō tariri merā taubure. Ígūrē iriudi ãārīmí, marī Opu ãārībure, marīrē ūmugasigue ãimurīabure. **11** Jesús marīrē taugu, Maríphuyarā ãārīmakū iridi ãārīmí. Irasirirā marī Ígūyarā ãārīsīā, sugu pūrā irirosū, Jesús marī tīgū merā Maríphu pūrā ãārā. Irasirigu Jesús marīrē: “Yu pagupūrā ãārīma”, ãrīgū, neō guyasīrbemi.

12 Maríphuya werenírī gojadea pūgue Jesús Ígū Pagure weredeare gojasūdero ãārībá. Åsū ãrīdi ãārīmí Ígūrē:

Mu ãārīrikurire, māyamarē weregukoa yu pagupūrāguere. Ígūsā nerēnarōgue nerēmakū, Ígūsā merā: “Óātaria mu”, ãrī bayapeogukoa mārē, ãrīdi ãārīmí. [☆]

13 Gaji ãrīdi ãārīmí doja:

Yude mārē yu Opure būremuníkōāgura. [☆]

Idere ãrīdi ãārīmí doja:

Óota ãārā Yuhu pūrā Ígū yure pínerā merā, ãrīdi ãārīmí. [☆]

14 Marī, Maríphu pūrā, dūphukurā ãārā. Irasirigu Jesúde marī irirosūta dūphukugu aaridi ãārīmí. Ígū curusague boari merā wātīrē, boarire güirā opure tarinugā béodi ãārīmí. **15** Jesús Ígūrē irasū tarinugāgū, marī boaburire güinikōānerārē taudi ãārīmí. **16** Åsū ãārā. Jesucristo Maríphure wereboerārē iritamugū meta aaridi ãārīmí.

[☆] **2:12** Sal 22.22 [☆] **2:13** Is 8.17 [☆] **2:13** Is 8.18

Marī, Abraham parāmerā gapure īgū Marīpūre būremuderosūta būremurārē iritamugū aaridi āārīmí. ¹⁷ Irasirigu marī irirosūta dūpukugū aaridi āārīmí, īgū boari merā marī ñerī iridea wajare wajaribosabu. I merā Marīpūre: “Waja opamerā āārīma”, ãrī īāmakā iridi āārīmí. Paáa opa marīya āārīburire Marīpūre sērēbosarosū, īgūde marīrē õārō sērēbosami. Irasirigu marīrē bopoñarī merā īāgū marīrē õārō iritamunikōāmi. ¹⁸ Wātī īgūrē ñerō iridoremakā, Jesús būro ñerō tarikeregū, īgū dorerire iribiridi āārīmí. Irasirigu wātī marīdere ñerī iridoremakā īāgū, Jesús marīrē iritamumasīmi, ñerī iribirikōāburo, ãrīgū.

3

Jesús, Moisés nemorō āārīmi, ãrī gojadea

¹ Yaarā, mūsā Marīpū beyenerā, īgūyarā āārā. Irasirirā Jesucristore: “Būremua mūrē”, ãrīnerā āārīsīā, īgūrē õārō gūñanikōāka! Marīpū īgūrē iriudi āārīmí, īgūya kerere werebure, paáa opa irirosū marīya āārīburire sērēbosabure. ² Marīpū īgūrē beyepídi āārīmí irire iribure. Irasirigu Moisés, Marīpū īgūrē: “Āsū iridoreka yaarārē!” ãrī pídeare õārō iriderosūta Jesúde Marīpū īgūrē pídea āārīpererire õārō iridi āārīmí. ³ Irasirirā Moisére būremudero nemorō Jesús gapure būremurō gāāmea marīrē. Iri āsū āārā. Wiire: “Óārī wii āārā”, ãrī īārō nemorō iri wiire iridi gapure: “Óātarimi”, ãrī būremurō gāāmea marīrē. ⁴ Masaka gapu wiiri irirā āārīma. Marīpū gapu āārīpereri i ūmūmarē iridi āārīmí. ⁵ Moisés gapu Marīpūyarārē doregū, īgūsārē õārō iritamudi āārīmí. “Āsū irika,

Marípure báremurá!” árī weredi áárími, páruegue marā Maríphya kerere pémasiburo, árígū. ⁶ Cristo, Marípu magū gapu Moisés nemorō Maríphyarārē õárō doregu aárími. Irasirirā marī Maríphyarā, gúñaturarire piriro marírō ígū tauburire usuyari merā yúnirā, ígūya wii marā áárā.

Marípu ígūyarārē ígū merā õárō siñajāmakā gáamemí, árī gojadea

⁷ Irasirigu Óágū deyomarígū ire ásū árī weredi áárími, Maríphya wereníri gojadea púgue: Dapagārē musā Opu musārē weremakā, péduamerā irirosū ááríbirikōaka!

⁸ Óárō péka ígūrē! Iripoegue Israel bumarārē masaka marírōgue áárírārē ígū werekeremakā, ígū dorerire tarinugáma. “Marírē iritamumasibirkumi”, árīrā, ígūrē báremubirima.

⁹ Irasirigu ásū árīmi: “Iroguere cuarenta bojorigora yu turaro merā iririre iri ímuadibū ígūsārē iritamugū. Yu irasirikeremakā: ‘Ígū marírē iritamumasibirkumi’, árī gúñanama yure.

¹⁰ Irasirigu ígūsā merā gua, ásū árību: ‘Yaa gapuare neō gúñatuyabema. Yu dorerire iriduabema’, árību.

¹¹ Irasirigu ígūsā merā guagu, goepeyaro merā ásū árī werebu: ‘Yu merā õárō siñajārī bokabirikoa musā yure báremubiri waja’”, árīmi.[✳]

¹² Irasirirā yaarā, õárō pémasika! Neō sugu musā watopemu ñerō gúña, báremubi ááríbirikōaburo.

✳ 3:11 Sal 95.7-11

Irasū ãārīgáno, Maríphu ãārīnígürē béo��
iribukumi. ¹³ Åsū gapu iriro gãâamea. Ùmariku
müsä basi Maríphuya gãme wereníka, ñerírê iriri,
ãrîrâ! Dapagâ merâ Maríphuya werenírî gojadea
pûgue dorederosûta gãme wereníka! “Ñerî gapure
irirâ, usuyáa gua”, ãrî gûñarâ, müsä basita ãrikatorâ
yáa. Ñerírê irirâ, Maríphu dorerire tarinugârâko. ¹⁴
Cristore bûremunugâderosûta marî okaro
bokatîrô bûremunikôrâ, ïgû ãârîrõgue ïgû merâ
ãârîrâko.

¹⁵ Yü wererosûta Maríphuya werenírî gojadea
pûgue ãsû ãrî gojasûdero ãârîbú:

Dapagârê Maríphu müsärê weremakâ, ïgûrê õârõ
péka! Iripoegue Israel bumarâ ïgû dorerire
tarinugâderosû iribirikôaka! ãrî gojasûdero
ãârîbú. [☆]

¹⁶ ïgûsâ Maríphuya werenírîrê pékererâ, ïgû dorerire
tarinugânerâ ãârîmá. Æârîpererâ Egiptogue
ãârîrârê Moisés ãiásunerâ ãârîkererâ, Maríphu
dorerire tarinugânerâ ãârîmá. ¹⁷ ïgûsâ tarinugâdea
waja cuarenta bojorigora Maríphu ïgûsâ merâ
guadi ãârîmí. Masaka marîrõgue ïgûsârê ãârîdoredi
ãârîmí. Irogueta boanerâ ãârîmá. ¹⁸ ïgû dorerire
tarinugâmakâ ïágû, goepeyaro merâ ïgûsârê
ãsû ãrî weredi ãârîmí: “Yü merâ õârõ siñajârî
bokabirimakâ irigura”, ãrîdi ãârîmí. ¹⁹ Irasirirâ ire
masia marî. ïgûsâ Maríphure bûremubiridea waja
ïgû merâ õârõ siñajârî bokabirinerâ ãârîmá.

4

¹ Maríphu iripoegue marârê: “Yü merâ siñajârî

[☆] **3:15** Sal 95.7-8

bokarāko”, ārī píderosūta marīdere pídi āārīmí. Irasirirā marīde goepeyaro merā Marīpure yajuro gāāmea, īgū merā õārō siñajārī bokamurā. ² Marīpu masakare tauri kerere iripoegue marā péderosūta marīde pébu. īgūsā gapu iri kerere pékererā, bāremurī merā pébirinerā āārīmá. Irasirirā irire ubugorata péunanerā āārīmá. ³ Marī gapu Marīpure bāremurā īgū merā õārō siñajārī bokarāko. īgūrē bāremumerā gapure āsū ārīdi āārīmí:

Yure bāremubiri waja īgūsā merā guabu. Irasirigu īgūsārē goepeyaro merā āsū ārī werebu: “Yu merā õārō siñajārī bokabirikuma”, ārīdi āārīmí. ⁴

I ūmārē iri odo, siñajādi āārīmí. Irasirigu masakadere īgū merā siñajāburire pídi āārīmí. ⁴ Gaji āsū ārī gojasūdero āārībá, īgūya werenírī gojadea pūgue:

I ūmāma āārīpererire iripeo odogu, su mojōma pere gaji mojō Peru pērēbejarinurī waaro merā īgū moārīrē piri, siñajādi āārīmí. ⁵

⁵ īgūrē bāremumerā gapure āsū ārīdi āārīmí doja īgūya werenírī gojadea pūgue:

Yu merā õārō siñajārī bokabirikuma, ārīdi āārīmí. ⁶

⁶ Iripoegue marā, īgū masakare tauri kerere pép̄ororinerā, īgū dorerire tarinugādea waja īgū merā õārō siñajārī bokabirinerā āārīmá. Gajirā gapu īgūrē bāremurā īgū merā õārō siñajārī bokarākuma. ⁷ Irasirigu Marīpu masakare īgū merā siñajāburire pīgu: “Dapagorare yure õārō péka!” ārīdi āārīmí. Israel bumara īgū dorerire

[◇] 4:3 Sal 95.11 [◇] 4:4 Gn 2.2 [◇] 4:5 Sal 95.11

taringādero paru, yoaripoe paru irire Davire gojadoredi ãārīmí. Irasirigu musārē dupaturi irire weregura doja. Åsū ãrī gojadi ãārīmí David:

Dapagorare Marípu musārē weremaku, õārō péka!

Ígūrē péduamerā irirosu ãārībirikõāka! ãrī gojadi ãārīmí.[✳]

⁸ Iripoegue David irire gojaburi dupiyuro Josué Israel bumarārē Marípu ïgūsārē sīdea nikūgue ãijadi ãārīmí. Iro gapure siñajärī bokabirinerā ãārīmá. Irasirigu Marípu ïgūyarārē gaji siñajärī sīburire weredri ãārīmí. ⁹ Irasirirā, Marípu i ûmarē iri odo, ïgu siñajäderosuta marī ïgūyarāde ïgu merā õārō siñajärī bokarāko. ¹⁰ Marípu merā siñajärā, marī gãāmerō moãrīrē piri, ïgu gãāmerī gapure iripurorirā, ïgu merā õārō siñajänikõārāko, ïgu i ûmarē iri odo siñajäderosuta. ¹¹ Irasirirā ïgūrē õārō buremurō gãāmea, ïgu merā siñajärī boka-murā. Iripoegue marā ïgūrē buremubiridea waja ïgu merā neõ siñajärī bokabirinerā ãārīmá. Ígūsā iriderosu iribirikõārō gãāmea marīrē.

¹² Marípuya werenírīrē pérā, ïgu merā õārō ãārīnökõāa. Sareri majī pe gapu usiri majī sareñajärō nemorō Marípuya werenírī marīya yuþpūrārígue, marī gũñarígue ñajärokao. Irasirirā ïgūya werenírīrē pérā, marīya yuþpūrārīmarē marī gũñarídere: “I gapu õägoráa, o i gapu ñegoráa”, ãrī masírāko. ¹³ Marī masaka ãārīpererā Marípu irinerā dita ãārā. Ígu ïäberogue neõ ãārībea. Æärīpereri marī ãārīrikurire marī iririkurire masimí. Irasirirā õārī gũñarī oparā

õārō irirā, īgū īūrō marī irideare, marī gūñadeare weredoremakū, ḡuyasīrīrō marīrō weremasīrākoa.

Jesús paía opʉ nemorō ãārīmi, ãrī gojadea

¹⁴ Jesús, Marīpʉ magū, paía opʉ nemorō marīya ãārīburire Marīpure sērēbosagʉ ãārīmi. īgū Marīpʉ p̄urogue ãārīmi. Irasirirā neō piriro marīrō īgūrē b̄uremuníkōārā! ¹⁵ Jesús paía opʉ nemorō, marī turamerārē bopoñarī merā īgū marīrē iritamugʉ ãārīmi. Wātī marīrē ñerīrē iridorererosūta Jesúdere ãārīpereri ñerīrē iridoredi ãārīmí. Jesús gapʉ ñerīrē neō iribiridi ãārīmí. ¹⁶ īgū marīya ãārīburire sērēbosagu ãārīmakū īārā, Marīpure güiri marīrō marī sērēmasīa. īgū ãārīrōgue īgū merā ãārīrā irirosū sērēmasīa. īgū marīrē maīgū, marīrē bopoñarī merā īāsīā, marī ñerō tariripoere diayeta iritamugukumi.

5

¹ Marī ire masīa. Sugʉ paía opʉ, masaka watope Marīpʉ beyepísūdi ãārīmi. Masakaya ãārīburi ãārīpererire Marīpure sērēbosagu ãārīmi. Irasirigʉ Marīpure īgūsā sīdūarire sībosagu ãārīmi. “īgūsā ñerī iridea waja īgūsārē wajamoābirikōāka!” ãrī sērēgʉ, Marīpʉ īūrō waibure wējē soepeobosagu ãārīmi. ² Paía opʉ marī irirosūta īgū turari merā īgū ñerī iridūarire tau kāmutamasībemi. Irasirigʉ pēmasīmerārē, ñerō irirārē bopoñarī merā īāmasīmi. ³ Turabi ãārīsīā, gajirārē iribosarosūta īgū basi ñerō iridea waja Marīpʉ īūrō waibure wējē soepeomi.

⁴ Neō sugʉ īgū gāāmerō paía opʉ ñajāmasībemi. Marīpʉ gapʉ īgūrē beyepími, iripoeguemʉ Aarōrē

Ígū beyepíderosūta. ⁵ Cristode Ígū gāāmerō paía opa ñajābiridi ãārīmí. Marípū Ígūrē Opū pídi ãārīmí. Ásū ãrīdi ãārīmí Ígūrē:

Yū magū ãārā mu. Dapagā merā mu, yū magū ãārīrīrē masakare masimakū yáa, ãrīdi ãārīmí. ⁶

⁶ Gajirogue Ígūya werenírī gojadea pūgue Ígū magūrē ásū ãrīdi ãārīmí:

Melquisedec paí ãārīderosūta mu ãārīníkōāgukoa, ãrīdi ãārīmí. ⁷

⁷ Cristo i ûmugue ãārīgū, buro oreri gaguinírī merā Marípure Ígū turari merā Ígū boaburire taumasígūrē sérēdi ãārīmí. Ígū, Marípū gāāmerī ditare iriduamakū Ígū, Ígū sérērīrē pé, Ígūrē gūñaturamakū iridi ãārīmí. ⁸ Cristo, Marípū magū ãārīkeregū, buro ñerō taridi ãārīmí. Ñerō tarikeregū, Marípū dorerire tarinugārō marīrō Ígūrē õarō yujuri merā irire iritariweredi ãārīmí.

⁹ Ígū curusague boagu, ãārīpereri Marípū Ígūrē iridoredeare iripeodi ãārīmí. Irasirigu ãārīpererā marīrē Ígūrē yujurārē taudi ãārīmí, Ígū puro perebiri okari opaburo, ãrīgū. ¹⁰ Irasirigu Marípū Ígūrē: “Melquisedec paí ãārīderosūta mu ãārīníkōāgukoa”, ãrī pídi ãārīmí, marīya ãārīburire sérēbosabure.

Jesucristore b̄remurīrē piriri, ãrīrā, Ígūrē gūñaturaníkōārō gāāmea, ãrī gojadea

¹¹ Cristo paía opa nemorō ãārīrīrē wári werenemoduadáa. Musā pémasíturabirimakū, irire weremasibirkoka. ¹² Musā yoaripoe Cristore b̄remubu. Irasirirā dapagoraguere

[◊] 5:5 Sal 2.7 [◊] 5:6 Sal 110.4

gajirārē Marīp̄ayare buerimasā ãārībukoa. M̄sā irasū ãārībonerā, dapagoraguedere neō buep̄rorirā irirosūta ãārīkōāa. Ōpīkū mirīrā, baari baagamasīmerā, majīrāgā irirosūta ãārīkōāa. Irasirirā gajirā buerimasā m̄sārē buep̄rorideare dupaturi buero gāāmea. ¹³ Ōpīkū mirīrā majīrāgā irirosū ãārīrāno, “I ñerī, i gap̄ õārī ãārā”, ãrī beyemasībema. ¹⁴ Baari būriri gap̄ mārā baari ãārā. M̄rā ãārīrāno, õārō buenerā, õārīrē, ñerīrē beyemasīrāgue ãārīma.

6

¹ Irasirirā m̄rā pémasīrā irirosū Cristoyamarē õārō pémasīrā dujarā, irire buenemorō gāāmea. Neōgorague īgūyare buep̄rorirā, marī ñerō irideare būjawere, gūñarī gorawayurire buebu, Marīp̄u marīrē perebiri peamegue bēori, ãrīrā. Marī ñerō iririk̄deare piri, Marīp̄ure õārō būremurīdere buebu. ² Gajidere, deko merā, Óāgū deyomarīgū merā wāiyerire buebu. Marī oparā īgūsāya mojōrī merā marīrē: “Marīp̄u m̄rē iritamuburo”, ãrī ñapeoridere buebu. Boanerā masāburire, Marīp̄u Cristore būremumerārē perebiri peamegue wajamoāburidere buebu. ³ Irasirirā marī Cristore būremurā īgūyare buenemowāgānīkōārāko, Marīp̄u gāāmemakā īgū iritamurī merā masīnemorā.

⁴ Åsū ãārā. Masaka Jesucristoya kerere pémasīkererā, Marīp̄u īgūyarārē õārī sīburire masīkererā, Óāgū deyomarīgūrē opakererā, ⁵ Marīp̄u õārī werenīrē pékererā, i ûm̄ peredero p̄urū īgū turari merā iriburire

masíkererā, ⁶ iri gapare gāāmemerā, neō dupaturi īgūsā ñerō irideare bujawereri merā pirimasibirkuma. Neō dupaturi īgūsā gūñarīrē õārī gapa gorawayumasibirkuma. Irasirirā Marīphuare gāāmebiri waja, Marīphu magū Cristore būremumerā, īgūrē dupaturi curusague pábiatú wējērā irirosū ãārīrākuma. Gajirārē īgūrē masaka īūrōgue būridamakā irirākuma. ⁷ Åsū ãārā. Marī, su pooema nikū irirosū ãārā. Óārī nikürē ãmūrikā deko merēmakā, sibi ñajānako. Irasiriro iri pooe opa otedea õārō puri dūkakukoa. Irasirigu iri pooe opa dūkare opakumi īgū baaburire. Gajirā iri yebare õārī dūkakumakā īārā: “Marīphu õārō dūkakumakā irikumi”, ãrīkuma. Irasūta yámi Marīphu īgūyare pérārē. Gajirā īgūsā īgūyare õārō irimakā īārā: “Marīphu īgūsārē õārō iritamumi, irasirirā õārō yáma”, ãrīrākuma. ⁸ Iri pooere pora, ñerī tá dita puri dūkakumakā, bēokōõārō gāāmea. Irasūta yámi Marīphu īgūyare pékererā irimerārē. Perebiri peamegue bēogukumi īgūsārē wajamoāgū.

Jesucristore būremurīrē piro marīrō marī ãmūgasigue waaburire yúro gāāmea, ãrī gojadea

⁹ Yū, Marīphu īgūsārē bēoburire weregu, mūsārē yū maīrārē: “Ígū bēosūmurā ãārā”, ãrīgū meta yáa. Marīphu mūsārē Cristo merā taudi ãārīmí, īgūyarā ãārīburo, ãrīgū. Irasirirā mūsā õārī yebague otedea õārō dūkakukrosūta õārīrē yáa. Irire yū masīa. ¹⁰ Marīphu diayema irigu ãārīmí. Irasirigu īgūyare mūsā õārō iririre kātibirikumi. Mūsā īgūrē maīsīā, gajirā īgūyarārē iritamurīdere kātibirikumi. ¹¹ Yū, mūsā okaropa usuyari merā

gajirārē iritamunímakū gāāmea. Irasirirā Marīpu īgūyarārē: “Ōārīrē sīgūra”, ārīdeare mūsā yúrire, pūrugue diayeta oparāko. ¹² Irasirigu mūsā Marīpu yare téri merā iritayamakū gāāmebea. Gajirā Marīpu Jesucristo merā tauri kerere būremurā ñerō tarikererā, Marīpure: “Diayeta yure iritamugukumi”, ārī būremunikōama. Īgūsā irasirimakū īāgū, Marīpu īgūyarārē: “Ōārīrē sīgūra”, ārīdeare īgūsārē sīgukumi. Irasirirā mūsāde īgūsārē īākūñ, īgūsā irirosūta irinikōaka!

¹³⁻¹⁴ Iripoegue Marīpu Abrahārē āsū ārī pídi āārīmí: “Diayeta mūrē ōārīrē irigūra yu ārīderosūta. Mū parāmerā āārīturiarārē wárā āārīmakū irigūra”, ārī pídi āārīmí. Irasū ārī pígh, īgū wāī merā wāīpeodi āārīmí. Gajigu īgū nemorō āārīgū neō marīmakū, īgū wāī merā wāīpeodi āārīmí. ¹⁵ Abraham, Marīpu īgūrē ārī pídeare ōārō būremurī merā yúdi āārīmí. Irasirigu Marīpu īgū ārīderosūta īgūrē ōārō iridi āārīmí. ¹⁶ Sugū masaku gajirā péuro: “Diayeta ārīgū yáa”, ārīgū, īgū nemorō āārīgūya wāī merā wāīpeokumi. īgū irasū ārī wāīpeomakū pérā: “Diayeta werekumi”, ārī, īgū merā neō guaseomasibirkuma. ¹⁷ Irasirigu Marīpu Abrahārē: “Diayeta mūrē ōārīrē irigūra”, ārī pígh, īgū wāī merā wāīpeodi āārīmí. Marī īgū irasū wāīpeo weredeare pérā: “īgū ārīderosūta diayeta irigukumi”, ārī masia. “īgū ārīdeare neō gorawayubirkumi”, ārī masia. Irasirigu irire marīrē ōārō masiburo, ārīgū, Abrahārē ārī pídeare weregu, īgū wāī merā wāīpeodi āārīmí. ¹⁸ Marīpu neō ārīkatobi āārīmi. Irasirigu īgū ārī pídea merā, īgū wāīpeodea merā, īgū ārīdea neō

gorawayubiriburire marīrē masīmakā iridi ãārīmí. Marī irasirigure masīrā, marī ñerō irideare piri, īgū marīrē tauburire gūñaturari merā yúa. “Irasūta irigukumi”, ãrī masīa. ¹⁹ Irasirigu Marīpū marīrē īgū õārō iriburire yúrārē ûmugasigue īgū merā ãārīmakā irigukumi. īgū turatarigu ãārīsīā, irire diayeta irigukumi. Irire õārō masīa marī.

Āsū ãārā. Sugū paía opū Marīpū ãārīrī taribu poekague ñajāgū, ìri taribū makāpuro kāmutari gasiro tariñajāmi. Irasū ñajāgū, masakaya ãārīburire sērēbosami Marīpūre. ²⁰ Marīpū ãārīrī taribugorague ñajārōsū Jesús ûmugasigue Marīpū ãārīrōgue ñajādi ãārīmí. Marī irogue ñajāburi dupiyuro ñajāsiadi ãārīmí, paía opū nemorō Marīpūre marīya ãārīburire sērēbosaníkōābu. Melquisedec paí ãārīderosūta ãārīníkōágukumi.

7

Melquisedec paí ãārīderosūta Jesús ãārīmi, ãrī go-jadea

¹ Iripoegue Melquisedec wāikugū Salem* wāikūri makā marā opū ãārīdi ãārīmí. īgū paí ãārīgū, masakaya ãārīburire Marīpūre ãārīpererārē doregure sērēbosagū ãārīdi ãārīmí. Abraham gajirā oparārē wējē tarinugāgū ejadi goedujáamakā, Melquisedec īgūrē bokatīrīgū waadi ãārīmí. īgūrē bokatīrīgū, Marīpūre: “Għapu, iżżeq õārō irika!” ãrī sērēbosadi ãārīmí. ² Abraham gajirā oparārē wējē tarinugāsīā, īgūsāya ãārīdeare ãjadi ãārīmí. Irasirigu īgū ãideare pe mojōma

* ^{7:1} Salem wāikūri makā, Jerusal'ēta ãārīyuro.

buri d^ukawa pí, subu s^udi ããr^{im}í Melquisedere. “Melquisedec”, ãr^{ir}õ: “Op^u diayeta irigu”, ãr^{id}uaro yáa. Íg^u Salem mar^{ar}e doregu ããr^{idi} ããr^{im}í. Íg^uyar^{ar}e õär^o siñajärⁱ mer^a ããr^{imak} iridi ããr^{im}í. Irasiriro: “Salem”, ãr^{ir}õ: “Siñajärⁱ”, ãr^{id}uaro yáa. ³ Melquisedec pagusámar^{ar}e, Íg^u ñek^usámar^{ar}e Íg^usá were gojatúdea neõ máa. Íg^u deyoadeare, Íg^u boadeare, Íg^ur^e gorawayubure were gojatúdea neõ máa. Irasirigu Íg^u, Marípu magu Jesucristo paí ããr^{inik}oág^u irirosú ããr^{idi} ããr^{im}í.

⁴ Irasirir^a Melquisedere g^unaka! Ubu ããr^{ig}u meta ããr^{idi} ããr^{im}í. Marí ñek^u Abraham maríya bum^u ããr^{ip}uroridi ããr^{ikeremak}, Melquisedec, Abraham nemor^o ããr^{idi} ããr^{im}í. Irasirigu Abraham Melquisedere, gajir^a opar^{ar}e w^{ej} tarin^{ug}gás^{ia}, Íg^usáya ããr^{idea} ããideare pe moj^{om}a buri d^ukawa pí, subu s^udi ããr^{im}í. ⁵ Ás^u ããr^a. Moisés dorederos^uta ããr^{iperer} gajir^a Israel bumar^a Íg^usáyare, Leví par^{amer} ããr^{ituriar} r^e paía ããr^{ir}ar^e keoro s^{im}a. Abraham Levíya bumar^a ñek^u ããr^{idi} ããr^{im}í. Íg^u ããr^{iperer} gajir^a Israel bumar^a ñek^u ããr^{idi} ããr^{im}í. Íg^u, Íg^usá ñek^u ããr^{idi} ããr^{ikeremak}, Íg^usá gap^u Moisés dorederos^uta irir^a, Leví par^{amer} ããr^{ituriar} ditare s^{im}a. ⁶ Melquisedec gap^u Leví par^{ami} ããr^{ituriag}u ããr^{ibidi} ããr^{im}í. Abraham gap^u Marípu: “Óär^o irigu^{ra}”, ãrⁱ písudi ããr^{ikereg}u, Melquisedere s^udi ããr^{im}í. Irasirigu Melquisedec Abrahár^e: “Marípu m^ur^e õär^o iriburo”, ãr^{idi} ããr^{im}í. ⁷ Irasirir^a maríire mas^{ia}. Melquisedec Abrahár^e: “Marípu m^ur^e õär^o iriburo”, ãr^{ig}u, Abraham nemor^o ããr^{idi} ããr^{im}í. ⁸ Gajire mas^{ia}. Paía, marí watope ããr^{ir}á, marí

irirosūta masaka ããrīma. Irasirirā boamurāta ããrīma. Moisés dorederosūta irirāno, īgūsāyare pe mojōma buri oparire subu sīma paíare. Abraham Melquisedere sīgū, ããrīnīgū irirosū ããrīgūrē sīdi ããrīmí. Marīphya werenīrī gojadea pūgue Melquisedere: “Boakōādi ããrīmí”, ãrī gojadea neō máa. 9-10 Masaka Moisés dorederosūta irirā, īgūsāyare pe mojōma buri oparire subu sīma, Leví parāmerā ããrīturiarārē paíare. Iripoegue Leví deyoaburi dupiyuro Melquisedec Abrahārē bokatīrīgū waadi ããrīmí. Īgū bokatīrīmakū, Abraham īgū ãideare pe mojōma buri dūkawa pí, subu sīdi ããrīmí Melquisedere. Leví, Abraham parāmi ããrīdi ããrīmí. Īgū parāmerā ããrīturiarāde Abraham parāmerāta ããrīnerā ããrīmá. Irasirirā, Abraham Melquisedere sīdea merā īgūsāde īgūrē sīnerā irirosū ããrīnerā ããrīmá. Irasirigu Melquisedec īgūsā nemorō ããrīdi ããrīmí.

11 Marīph Israel bumarārē īgū dorerire pīgu, Aarón parāmerā ããrīturiarā Levíya bumarārē: “Paía ããrīma”, ãrī pídi ããrīmí. Irasirirā īgū dorederosūta paía waimūrārē wējē soepeo, Marīphure masakaya ããrīburire sērēbosanerā ããrīmá. Īgūsā irasiridea gapu masakare Marīph ūrō õārā waamakū irimasībea. Irasirigu Marīph īgūsārē gorawayubure Cristore iriudi ããrīmí, paí ããrīture, marīrē õārā ããrīmakū iriture. Cristo gapu Levíya bumu, Aarón parāmi ããrīturiagū ããrībemi. Melquisedec ããrīderosūta paí ããrīmi. 12 Irasirigu Marīph Cristore paíare gorawayubure iriugū, īgū iripoegue doredeadere gorawayudi ããrīmí. 13-14 Marīph īgū iripoegue dorederosūta Levíya bumarā ditare paía

sóounadi ããr̄imí. Mar̄ Op̄ Jesucristo gap̄ Israel bum̄ ããr̄ikereḡ, Levíya bum̄ meta ããr̄imi. Judáya bum̄ ããr̄imi. Mar̄p̄ Moisére ïḡ dorerire pígh, neõ Judáya bumarãr̄e: “Paía ããr̄irákuma”, ãr̄ibirdi ããr̄imí. Irire masñā mar̄.

15 Irire masñā, idere õârõ pémasñā. Cristo, Mar̄p̄ paí sóodi, gajirā paíare gorawayuḡ, Melquisedec irirosū ããr̄iḡ ããr̄imí. **16** Mar̄p̄ iripoegue dorederosûta Levíya bumarã dita paía ñajãunanerā ããr̄imá. Jesucristo gap̄ Mar̄p̄ pídi gajirā paía irirosū paí ñajãbiridi ããr̄imí. Mar̄p̄ turari merā ããr̄iníḡ ããr̄isñā, paí ñajâdi ããr̄imí. **17** Mar̄p̄ ïḡ werenír̄ gojadea pügue ïḡ magûr̄e irire ãsñ ãr̄idi ããr̄imí:
Melquisedec paí ããr̄iderosûta m̄ ããr̄iníkõãḡko, ãr̄idi ããr̄imí.¹⁸

18 Mar̄p̄ Moisére doreri píphororidea mar̄r̄e Mar̄p̄ merā õârõ ããr̄imak̄ irimasñbea. Irasiriḡ Mar̄p̄ iri dorerire bojepíkõâdi ããr̄imí. **19** Mar̄p̄ Moisére doreri pídea merā mar̄ ïḡ iürõ õârã neõ ããr̄imasñbea. Irasiriḡ Mar̄p̄ Jesucristo merā mar̄r̄e õârã ããr̄imak̄ iriburire pídi ããr̄imí. Irasirirā mar̄ Cristore bñremurã, Mar̄p̄ pñrogue ñajârā irirosū ïḡr̄e diayeta sñr̄emasñā.

20 Mar̄p̄ Cristore paí sóogh: “Yñ wñi merā murẽ wñipeo píá”, ãr̄idi ããr̄imí. **21** Gajirā paía gapure ïḡ wñi merā wñipeo píbiridi ããr̄imí. Cristo gapure wñipeo, paí pídi ããr̄imí. ãsñ ãr̄i weredi ããr̄imí Mar̄p̄ Cristore:

Yñ, m̄ Op̄ ããrã. Irasiriḡ yñ wñi merā murẽ wñipeoḡ, diayeta weregura.

¹⁸ **7:17** Sal 110.4

Irasirigu neō gorawayuro marīrō mārē ãsū ãrī werea: “Melquisedec paí ãārīderosūta mā ãārīnīkōgukoa”, ãrīdi ãārīmí Marīpu ïgū magūrē.[✳]

22 Marīpu irasū ãrī weregu, ïgū Jesucristo merā marīrē õārā ãārīmakū iriburire pídi ãārīmí. Iri ïgū Moisére doreri píp̄uroridea nemorō, marī õārō ãārīburire pídea ãārā. **23** Æärīp̄urorinerā paía boamakū, gajirā gorawayu ñajānerā ãārīmá doja. Irasirirā wárā paía ñajānanerā ãārīmá. **24** Jesú gapu irasū ãārīnīkōāmi. Irasirirā ïgūrē gorawayurā paía neō máma. **25** Irasirigu Marīp̄ure marīya ãārīburire sérēbosaníkōāmi. Marīp̄ure masīrāno, Jesúre b̄uremurā ãārīma. Irasirigu ãārīpererā marīrē ïgūrē b̄uremurārē taumasīmi, Marīpu merā õārō ãārīnīkōāburo, ãrīgū.

26 Irasirigu Jesú paía opu nemorō, ãārīpererī marīya ãārīburire keoro iritamugū ãārīmi. ïgūrēta marī b̄uro gāāmea. ïgū õātarigu, neō ñerīrē iribi, ñerī opabi ãārīmi. Irasirigu Marīpu ïgūrē ñerā watope ãārīdire ãi, ûmugasigue ãārīpererā gajirā nemorō Opu pídi ãārīmi. **27** Gajirā paía oparā irirosū ãārībemi. ïgūsā gapu ûm̄uriku waim̄urārē wējē soepeo sérēbosama, Marīp̄ure masaka ñerī iridea waja ïgūsārē wajamoābirikōāburo, ãrīrā. Paíade ïgūsā ñerī iridea waja Marīpu ïürō ïgūsā basi waim̄urārē wējē soepeop̄urorima. P̄uru gajirā ñerī ïgūsā iridea waja waim̄urārē wējē soepeobosama. Ûm̄uriku irasirinama. Jesú gapu paía opu nemorō ãārīgū, marī ñerī iridea waja waim̄urārē wējē soepeobiridi ãārīmí. Suñarōta marī ãārīpererārē

[✳] **7:21** Sal 110.4

boabosadi ããrõmí, marõ ñerõ iridea wajare taugõ. ²⁸ Marõpø Moisére doreri pídea merã paía oparã sóosõma. Ígõsã irasõ sóosúkererã, õãrõ ditare irimerã ããrõma. Iri dorerire pídero þurõ, Marõpø Ígõ magõ gapõre Ígõ wãi merã wãipeo, paía opõ nemorõ soodi ããrõmí. Irasirigu Ígõrõ sõogõ, Ígõ gããmerõsõta õãrõ iripeogõ ããrõnõmakõ iridi ããrõmí.

8

Jesús maríya ããrõburire Marõpure sérëbosagõ ããrõmi, ãrõ gojadea

¹ Æãrõpereri yu mæsãrõ wererire pérã, ire õãrõ pémasõka! Jesucristo paía opõ nemorõ ããrõgõ ûmugasigue Marõpø turatarigõ diaye gapõ doami Ígõrõ maríya ããrõburire sérëbosabu. ² Ùmugasigue marõ Opõ iridea wii Ígõya wiigora ããrã. Iri wii, masaka iridea wii meta ããrã. Irasirigu Jesucristo irogue maríya ããrõburire Marõpure sérëbosagõ, iri wiigueta sérëbosami. ³ Marõpø i nikõ marã paía oparãrõ sóogõ, Ígõ ïürõ waimhrãrõ wẽjẽ soepeomurãrõ, gajino Ígõrõ sõmurãrõ sóomi. Irasirigu Jesucristode Ígõsã Marõpure gajino sõrã irirosõ irigu, Ígõ basi marõrõ boabosadi ããrõmí. ⁴ Jesucristo i nikõgue ããrõgõ, paí ããrõbiribukumi. Gajirã paía Moisés dorederosõta Marõpø ïürõ Ígõrõ gajinorõ sõrã ããrõsiama. ⁵ I nikõ marã paía Marõpøya wiiguge Ígõ ïürõ moãma. Iri wii i nikõma wii ããrã. Marõpøya wiigora ûmugasigue ããrã. Irasiriro Marõpøya wii i nikõma wii, ûmugasima wii keori ããrã. Moisés i nikõma wiire iriburo dupiyuro Marõpø ãsõ ãrõdi ããrõmí Ígõrõ: “Yu mærõ ùtãügue ïmuderosõta yaa wiire irigu koa.

Y_u dorederos_{ta} yaa wiire keoro irika!” ãr̄di ãär̄mí. ⁶ Jesú gap_ure: “Paía op_u nemorō ãär̄a m_u”, ãr̄í pídi ãär̄mí. Irasiriro Jesú ûmugasigue paí moãr̄í, i nik_u marã paía moãr̄í nemorō õär̄í ãär̄a. Iripoegue Maríp_u masakare: “Moisére y_u doreri pídeare iripeorãr̄e õär̄o irig_ura”, ãr̄í werepídi ãär̄mí. Pur_u Jesucristore iriug_u: “Íg_ur̄e b_uremurãr̄e y_u merã õär̄a ãär̄imak_u irig_ura”, ãr̄í werepídi ãär̄mí. Irasiriro Íg_u iripoegue werepídea nemorō õär̄í ãär̄a. Irasirig_u Jesucristo Maríp_u merã marí õär̄o ãär̄iburire ãmubosagu ãär̄is_{ta}, paía op_u nemorō ãär̄imi.

⁷ Moisére Maríp_u doreri pídea, marír̄e Maríp_u merã õär̄o ãär̄imak_u iribiridero ãär̄ib_u. Iri doreri marír̄e õär̄o irimak_u tamerãr̄e Maríp_u dupaturi gaji werepíbiribodi ãär̄mí. ⁸ Íg_uyarã, Israel bumarã Íg_u doredare iribiri waja Íg_usãr̄e ãs_u ãr̄di ãär̄mí Íg_uya werenír̄i gojadea p_ugue:

Y_u m_usã Op_u, ãs_u ãr̄a: “Õär̄o péka! M_usã Israel bumarãr̄e, Judáya bumarãdere pur_uguere gaji maama werepígu_uko.

⁹ Iri, y_u m_usã ñek_usãmarãr̄e iripoegue werepídea iriros_u neõ ãär̄ibirikoa. Y_u basi Íg_usãr̄e Egipto nik_ugue ãär̄irãr̄e õär̄o koreri merã wiub_u. Wiu: ‘Y_u dorerire irimak_u, m_usãr̄e õär̄o irig_ura’, ãr̄í werepíb_u. Y_u iras_u ãr̄ideare Íg_usã gap_u tarin_ugãma. Íg_usã tarin_ugãr̄í waja Íg_usãr̄e béob_u, Íg_usã gãämerõ iriburo, ãr̄íg_u.

¹⁰ Irasirig_u pur_uguere Israel bumarãr̄e ãs_u ãr̄í wereg_ura: Y_u dorerire Íg_usãr̄e g_unã pémasimak_u irig_uko. Y_u dorerire Íg_usãr̄e

iridhamakā irigkao. Irasirigy, īgsā Opā
 āārīgkao. īgsā, yaarā yu ditare baremurā
 āārīrākuma.

- 11 Neō suga īgūyarārē īgū merāmarārē, īgū
 pagpūrārē: ‘Marī Opāre masīka musā!’ ārī
 buebirikuma. Āārīpererā yure masīrākuma.
 Majīrā, irasū āārīmakū murā yure masīrā
 dita āārīrākuma.
- 12 Irasirigy īgsā ñerī irideare kātigkao. īgsā
 ñerī irideare neō gūñanemobirikoa. īgsārē
 wajamoābirikoa”, ārīdi āārīmī Marīpu Israel
 bumarārē. [✳]
- 13 Irasū ārī weregu, maama werepíri merā
 iripoegue īgū masakare werepípurorideare
 peremakā iridi āārīmī. Gajino bugure
 béo gorawayurosū, maama merā īgū
 werepípurorideare gorawayudi āārīmī.

9

Marīpure baremuri wiimarē gojadea

¹ Iripoegue Marīpu Moisére īgū dorerire
 pípurorigu, masaka īgūrē baremuburidere pídi
 āārīmī. Irasirigy īgsārē īgūrē baremuburi wii i
 nikūma wiire iridoredi āārīmī. ² Iri wii waimurā
 gasiri merā īgsā iridea wii, pe taribu opari
 wii āārīdero āārībú. Nājānugāpuroriri taribu
 Marīpuya taribu wāikudero āārībú. Iri taribure
 sīāgori yuku peodi, irasū āārīmakū baari peyaro
 āārīdero āārībú. Iri peyaro weka Marīpu iūrō pā
 duparu peyadero āārībú. ³ Iri taribu korema
 taribu suriro gasiro merā kāmutadea taribu

[✳] **8:12** Jer 31.31-34

ãār̄idero ãār̄ibú. Iri taribu Mar̄ipu ãār̄ir̄i taribugora wāik̄udero ãār̄ibú. ⁴ Iri taribugue ñajārō puro sūrōr̄i soemurō oro merā iridero ãār̄idero ãār̄ibú. Iri taribu poekague oro merā òmabiadea kūma, Mar̄ipu ìgū doreri gojadea ùtā majīr̄i opari kūma ãār̄idero ãār̄ibú. Gaji soro oro merā iridea soro Mar̄ipu masakare ejodea maná wāik̄uri poga oparisoro, irasū ãār̄imakū Aarðyagu tuadi ñasātuadi iri kūmague ãār̄idero ãār̄ibú. ⁵ Mar̄ipu iri kūma buuari majī weka pērā ìgūr̄e wereboerā kēdüp̄urikurā keori weadea merā ìgū iri taribugue ãār̄ir̄ir̄e ìmudi ãār̄imí. Ìgūsāya kēdüp̄uri merā iri kūma buuari majīr̄e sēē kāmutadero ãār̄ibú. Iri buuari majī, Mar̄ipu masakare: “Ìgūsā ñerō iridea waja wajamoäbirikoa”, ãār̄ideare keori ãār̄idero ãār̄ibú. Dapagorare ãār̄ipereri iri wiimare werenemomasibirkoka.

⁶ Iri wiimare ãamu ododero puru, ûmuriku paía ãār̄ip̄uroriri taribure ñajāunanerā ãār̄imá Mar̄ipu iürō ìgūsā moär̄ir̄e irirā. ⁷ Paía opu dita gaji taribuguere ñajāunadi ãār̄imí. Bojoriku iri taribuguere suñarõta waimurā díre ãi ñajāunadi ãār̄imí. Dí mar̄irō neõ ñajābiridi ãār̄imí. Ìgū basi ñerī iridea waja, irasū ãār̄imakū masaka ìgūsā masiñña mar̄irō ñerō iridea waja iri díre ãi ñajādi ãār̄imí, Mar̄ipure: “Wajamoäbirikõäka guare! Guia ñerō irideare kâtika!” ãār̄i sérēgū. ⁸ I ãār̄ipereri merā Õágū deyomar̄igū mar̄ir̄e ire pémasimakū yámi. Iri wii ãār̄ideapoe masaka Mar̄ipure bùremurā, ìgū ãār̄ir̄i taribugue ñajābirinerā ãār̄imá. ⁹ I ãār̄ipereri Mar̄ipu ìgūr̄e bùremurī wiimare pídeare mar̄i buesiä: “Dapagoraguere mar̄i ìgūr̄e bùremurī

ãsū ãrīduaro yáa”, ãrī pémasña. Iro dupiyuro paía gajino Marípue sñři, waimurärē wějëe soepeori, masakare: “Marípue iñrō waja opamerā ãärā gúa”, neõ ãrī masimakü iribiridero ãäríbú. ¹⁰ Æsū ãärā. Marípue Moisére doreri pídea ïgū masakare baadoreri, iirídoreri, ïgū iñrō koedoreri dita ãärā. Ígüsäya yuypüräríma ãäríbea. Irasiriro iri doreri marírē õärā waamakü iribea. Marípue iri dorerire masaka ïgüsä iriburire pídi ãärími. Irire Jesucristo merā gorawayuburo dupiyuro pídi ãärími.

¹¹ Cristo gapü paía opü nemorõ ãärígü aarisiadi ãärími. Irasirigu ïgū boadea merā marírē õärō iridi ãärími. Marípue iñrō marí ñerí iridea wajare peredoregu, Marípue ãärírögue ümugasima wiigue ñajädi ãärími. I niküma wiire ñajäbiridi ãärími. Ümugasima wii, i niküma wii nemorõ õatariri wii, masaka iridea wii meta ãärā. ¹² Irasirigu Cristo, Marípue ãärírögue ümugasima wiigue suñaröta ñajädi ãärími. Irogue ñajägü, paía oparā i niküma wiigue Marípue ãärírī taribuguere cabraya díre, wekuha majíräya díre ãi ñajäderosü ãi ñajäbiridi ãärími. Ígū basi marí ñerí iridea waja boagu, ïguya dí merā Marípue ãärírögue ñajädi ãärími, marírē Marípue merā õärō ãärínkóaburo, ãrígü. ¹³ Paía oparā cabraya, wekuaya dí merā, wekuago majígörë ïgüsä soeedea nití merā masakare ïgüsä ñerí iridea waja Marípuya wiigue ñajamasímerärē wěásiripeoma. Ígüsärë wěásiripeomakü, Marípue iñrō ñerírē opamerā duja, Marípuya wiigue dupaturi ñajamasíma doja. ¹⁴ Paía oparā wekuaya dí merā, cabraya dí merā masakare iritamuma. Cristo gapü ïgüsä nemorõ ïguya dí merā marírē

õārō iritamutarigʉ yámi. Ígʉ ñerī marīgʉ, Óāgʉ deyomarīgʉ aārīnīgʉ iritamurī merā Ígʉ basi Marīpure wiadi aārīmí curusague boabu. Paía waimurā Marīpure wia, Ígʉ iūrōrē soepeorosū Ígʉ basi irasū wiadi aārīmí. Irasirigʉ marīrē Marīpʉ merā neō õārō aārībonerārē taudi aārīmí, Marīpʉ okanīgʉ dorerire õārō irimasiburo, ãrīgʉ. Irasirigʉ marī gūñarīgue: “Marīpʉ gʉare wajamoāgukumi gʉa ñerō iridea waja”, ãrī gūñarikʉnemobirimakʉ iridi aārīmí.

15 Irasirigʉ Jesucristo, Marīpʉ Ígʉ beyenerārē maama werepíderosūta iridi aārīmí marīrē taibu. Marīrē taugʉ, Marīpʉyarā Ígʉ merā õārō aārīnīmakā iridi aārīmí. Irasirirā Marīpʉ Ígʉyarārē sīburire oparāko. Moisés doreri dita aārīmakā, marī ñerī iridea waja, waja oparā dita aārībukoa dapa. Cristo marīrē curusague boabosadi aārīmí, marī ñerī iridea waja, waja opabonerārē taibu.
16-17 Åsū aārā. Sugʉ masakʉ Ígʉ boaburo dupiyuro Ígʉyarārē: “Yʉ opari mʉsārē dujarokoa”, ãrīkumi. Irasirigʉ Ígʉ boaburo dupiyuro sībirikumi dapa. Ígʉ boadero pʉru, Ígʉyarārē: “Mʉsārē dujarokoa”, ãrīderosūta Ígʉ opadeare ãikuma.

18 Irasiriro Marīpʉ masakare: “Åsū irigʉra”, ãrī werepípuroridea, waimurārē wējē, Ígʉsāya dí bēoro marīrō wajamarīdero aārībú. Waimurārē wējē, Ígʉsāya díre bēodero pʉru, Marīpʉ dorerire diayeta irinerā aārīmá. **19** Irasirigʉ Moisés, Marīpʉ Ígʉ doreri pídeare masakare werepeodi aārīmí. Pʉru cabraya díre, wekʉa majīrāya díre deko merā morēdi aārīmí. Morē odo, hisopo wāikʉdi dʉpʉ merā oveja poarire diiari merā ñimudea merā

tūrādi ãārīmí. Iri dəpə merā díre yosa, Marīpə dorerire īgū gojadea pū weka, ãārīpererā masaka wekadere wēāsiriodei ãārīmí. ²⁰ Pəru īgūsārē ãsū ãrīdi ãārīmí: “Marīpə marīrē īgū doreri pídea, i dí merā diaye ãārīmakū masña. I díre īārā, diayeta īgū ãrīderosūta īgū marīrē iriburire masña. Irasirigū Marīpə: ‘Yə dorerire õārō irika!’ ãrīmi”, ãrīdi ãārīmí Moisés. ²¹ Pəru masakare īgū iriderosūta Marīpəre bəremurī wii wiamurā gasiri merā īgūsā iridea wiire, ãārīpereri iri wiigue ãārīrīdere wēāsiriodei ãārīmí. ²² ãsū ãārā. īgū dorederosūta Marīpəre bəremurī wiimarē dí merā wēāsirimakū, Marīpə irire: “Yə īūrō õārī ãārā”, ãrī īādi ãārīmí. Irasū wēāsiribirimakū: “Õārī ãārā”, ãrī īābribodi ãārīmí. Irasirigū dí béoro marīrō, marī ñerī iridea wajare marīrē kātimasibirkumi.

Jesucristo, īgū boari merā marī ñerō iridea wajare taudi ãārīmí, ãrī gojadea

²³ Irasirirā i nikūma wiire, iri wiigue ãārīrīdere paáa: “Marīpə īūrō õārī ãārā”, ãrīrā, waimurā dí merā wēāsiriodeonerā ãārīmá. I nikūma wii, ûmugasima wii keori dita ãārīdero ãārībú. Irasiriro ûmugasima wiire, iri wiigue ãārīrīdere: “Marīpə īūrō õārī dita ãārā”, ãrī, waimurā dí nemorō Cristoya dí merā wēāsiriodeoro gāâmea. ²⁴ Irasirigū Cristo marīya ãārīburire Marīpəre sērēbosagu, Marīpəre bəremurī wii masaka iridea wiire ñajābiridi ãārīmí. Iri wii, ûmugasima wii keori ãārīdero ãārībú. Marīpəya wiigora ûmugasigue ãārā. Irasirigū Cristo ûmugasima wiigue ñajādi ãārīmí, Marīpə īūrō marīya ãārīburire sērēbosabu.

25 Bojorikh sugh paíá oph i nikúma wiigue, Maríph ããrõrõ taribugue waimrã dí merã ñajãnadí ããrõmí. Cristo gaph marírẽ boabosagh, suñarõta ûmgasima wiigue, Maríph ããrõrõgue ïgûya dí merã ñajãdi ããrõmí. **26** Paíá oph dí merã ñajãnaderosh irigh, i ûmh ããrõnugâdeapoegueta boa, masãdi tamerã irasûta boa, masâníkõâbodi ããrõmí. Suñarõta i ûmh pererinh ejaburi dupiyuro i nikúguere deyoadi ããrõmí, ïgû suñarõta boari merã marí ããrõpererã ñerõ iridea wajare bêobu. **27** Ñãrõpererã maríde suñarõta boarâko. Marí boadero purh, Maríph ïgû ïürõrẽ marírẽ nídoregukumi ïgûrẽ bûremurârẽ õârõ iri, ïgûrẽ bûremubirinerârẽ wajamoâbu. **28** Marí suñarõta boarosh, Cristode suñarõta boadi ããrõmí. Irasirigh ïgû boari merã wárã masaka ñerõ iridea wajare bêobosadi ããrõmí. Irasiri odo, ûmgasigue mûrõia, purh i nikúgue dupaturi aarigukumi doja. Irasû aarigh, masaka ñerõ iridea wajare bêogh aarigh meta irigukumi. ïgûrẽ ushyari merã yûrârẽ taugh aarigukumi, ûmgasigue ïgû merã ããrõburo, ãrígû.

10

1 Maríph Moisére ïgû doreri pídea, purhgue ïgû Cristo merã masakare õârõ iriburi keori dita ããrõdero ããrõbú. Cristo masaka ñerõ iridea wajare bêodi ããrõmí. Maríph Moisére doreri pídea gaph ïgûsâ ñerõ iridea wajare bêomakh irimasibridero ããrõbú. Irasiriro iri dorederosûta paíá bojorikh Maríph ïürõ waimrãre wêjê soepeorire irinakeremakh, masaka ñerõ iridea wajare bêomakh irimasibridero ããrõbú. ïgûsârẽ Maríph ïürõ õârã ããrõmakh irimasibridero ããrõbú.

2 Iri doreri masakare ñūrā ãärīmakū irimasīmakū, suñarōta waimurā wējē soepeori merāta ñgūsā ñerī iridea wajare beosūbonerā ãärīmá. “Waja opamerā ãärā”, ãrī gūñabonerā ãärīmá. Irasirirā, Marīpū ñürō ñgūsā waimurā wējē soepeorire pirikōäbonerā ãärīmá. **3** Asū gapu ãärīdero ãärībá. Marīpū, bojoriku ñgūsā waimurārē wējē soepeodea merā ñgūsā ñerō irideare gūñamakū iridi ãärīmí. **4** Irasirirā wekuaya dí, cabraya dí merā marī ñerī iridea wajare neō béomasībea.

5 Irasirigu Cristo i nikūguere aariburo dupiyuro ñgū Pagure ñsū ãrīdi ãärīmí:

Mu ñürō ñgūsā waimurārē wējē soepeorire, gajino ñgūsā mūrē sīrīdere gāñamebea. Irasirigu yure dāpukugu deyoamakū irigukoa, ñgūsā ñerō iridea waja ñgūsārē boabosadoregu.

6 Masaka ñgūsā ñerō irideare kātidoreduarā, mu ñürō ñgūsā waimurārē wējē soepeorire, gajino ñgūsā mūrē sīrīdere usuyari merā ñābea.

7 Irasirigu yu ñsū ãrībá: “Mu, yu Opu ãärā. Irasirigu mya werenírī gojadea pūgue gojaderosūta mu gāñamerīrē irigu waagura”, ãrīdi ãärīmí Cristo ñgū Pagure. [✳]

8 Irire ãrīgū, ire ãrīparoridi ãärīmí Marīpūre: “Mu ñürō ñgūsā waimurārē wējē soepeorire, gajino ñgūsā mūrē sīrīdere gāñamebea. ñgūsā irasū iririre usuyari merā ñābea”, ãrīdi ãärīmí Marīpū dorederosū ñgūsā irikeremakū. **9** Puru ñsū ãrīnemodi ãärīmí: “Mu, yu Opu ãärā. Irasirigu mu gāñamerīrē irigu waagura”, ãrīdi ãärīmí. Irasirigu Marīpū ñgū masakare waimurārē wējē soepeodoredeare béodi ãärīmí.

Irire béogħu: “Cristo boari merā gapu masakare ļgħasā ñerī iridea wajare taugħra”, ārī werepídi āārīmī. **10** Jesucristo, Marīpu għāġġamederosūta ļgħi basita Marīpħure wiadi āārīmī, marī āārīpererarē suñnarōta boabosagħu. Irasirigu ļgħi boari merā Marīpu marīrē ļgħayarā õħarrā, waja opamerā āārīmakū iridi āārīmī.

11 Āārīpererinurri Marīpu ļiñi rōjudio masaka paía waimħarrarē wējże soepeonikō āma. Irasirikeremakū, marī ñerī iridea wajare neħo béo makū irimasibba. **12** Jesucristo gapu suñnarōta marīrē boabosadi āārīmī, marī ñerī iridea wajare béo bu. Irire irasiri odo, umugħasigue Marīpu diaye gapu doadi āārīmī marī Opu āārīgħu. **13** Irogħere doaqi, ļigħi rē iż-żaturirarē Marīpu tarinu għabosaburire yúgħu yámi. **14** ļgħi ta suñnarōta boari merā ļgħayararē õħarrā, waja opamerā āārīnīmakū iridi āārīmī. **15** Jesucristo irasū irideare Oħġi deyomar ļgħi marīrē: “Irasūta āārā”, ārī masīmakū yámi. Āsū ārī weredi āārīmī:
16 Muusā Opu āsū ārīmi: “Pħarru guere yaararē āsū ārī weregħura: ‘Yi dorerire ļgħas-sār īridu amakū irigħko. Yi dorerire għiñna pēmas īmakū irigħko’ ”.

17 Idere ārīnemomi: “Igħasā ñerō irideare dupaturi neħo għiñnan emobirikoa”, ārīmi, ārī weredi āārīmī Oħġi deyomar ļgħi. ¹⁶

18 Irasirirā marī ñerī irideare Marīpu kātis īnerā āārā. Dupaturi marī ñerī iridea wajare waimħarrā wējże soepeorire għāġġamenem obea.

¹⁶ **10:16** Jer 31.33 ¹⁷ **10:17** Jer 31.34

*Maríph ããrõrgue ñajãrã irirosã maríya ããriburire
ïgûrẽ sêrêrõ gãâmea, ãrõ gojadea*

19 Irasirirã dapagorare marí ãmugasigue Maríph wiigue ïgû ããrõrõ taribugorague ñajãrã irirosã güiro marírõ ïgûrẽ diaye sêrêmasña. Jesucristo marírõ boabosagu dí bêodea merã irasirimasaña. **20** Jesucristo boaburi dupiyuro Maríph ããrõrõ taribugoraguere paía opu dita iri taribu makãphro kãmutari gasirore tariñajãdi ããrõmí, masakaya ããriburire Maríphre sêrêbosabu. Jesucristo gapu ïgû boadea merã Maríph merã marí õärõ ããrõrõrõ kãmutadeare bêodi ããrõmí. Irasirirã dapagorare marí Jesucristo marírõ boabosadea merã Maríph ããrõrgue ñajãrã irirosã maríya ããriburire Maríphre diaye sêrêmasña. **21** Jesucristo paía opu nemorõ paí ããrigh Maríph ããrõrgue maríya ããriburire sêrêbosagu ããrõmí. Irogue ïgû marírõ Maríphyarãrõ õärõ doregu ããrõmí. **22** Irasirirã diaye gûñarí merã, bûremurîrõ neõ piriro marírõ merã Maríph ããrõrgue ñajãrã irirosã marí ïgûrẽ diaye sêrêrõ gãâmea. Cristo ïgû boadea merã marírõ waja opamerã ããrõmakh iridi ããrõmí: “Nerí iridea waja, waja oparã ããrã gua”, ãrõ neõ gûñarikhnemobirkôaburo, ãrígh. Irasirirã gûrari marírõ deko merã maríya duphre túkoenerã irirosã Maríph ïürõ õärã ããrã. **23** Maríph marírõ: “Taughra”, ãriderosûta irighkumi. Irasirirã marírõ ïgû ãrõdeare bûremuphroriderosûta piriro marírõ õärõ ushyari merã bûremuwâgãníkôärã! **24** Gajirã Jesûre bûremurâdere gûñarã! Irasirirã gâme iritamurã! Gâme maírõ merã õärõ irirã! **25** Piriro marírõ merã Maríphyre nerë buerã! Surâyeri marí merã nerë buemerã irirosã iribirikôärã!

Marī Opʉ i nikūguere dupaturi aariburo mérō duyáa. Irasirirā irire masīrā, gāme iritamurō gāamea īgūrē būremunemomurā.

26 Marīpʉ marīrē Jesúya kerere: “Diayeta ãārā”, ãrī masīmakʉ iridero pʉru, marī ñerī irideare piriro marīrō iriwāgānīkōārā, marī ñerō iridea waja Jesucristo īgū boadea merā marīrē taudeare bēobukoa. Irire bēomakʉ, dupaturi īgū marīrē boabosari neō máa. **27** Marī īgū taudeare bēomakʉ īāgū, Marīpʉ ãārīpererā īgūrē īāturirārē buro wajamoāgū, marīdere īgūsā merā perebiri peamegue bēogukumi. Irasirirā marīrē gajirā īgūyare bēonerā merā īgū wajamoāburire buro güiri merā ãārībukoa. **28** Iripoegue marā Moisés dorerire tarinugāgūrē wajamoānerā ãārīmá. īgū ñerō irideare pērā, o ʉrerā īā, īgūrē weresādero pʉru, Marīpʉ dorederosūta neō bopoñarī merā īārō marīrō īgūrē wējēnerā ãārīmá. **29** ¿Naásū gūñarī mūsā? īgūrē wajamoādero nemorō Marīpʉ magūrē īāturigñorē buro wajamoāgukumi. īgū magūya dí bēodea merā Marīpʉ marīrē: “Óārā, waja opamerā ãārīma”, ãrī īādi ãārīmí. Iripoegue irire werepídi ãārīmí. Irasirigʉ Jesucristoya dí bēodeare: “Wajamáa”, ãrīrārē, Óāgū deyomarīgūrē Marīpʉ marīrē maīrīrē masīmakʉ irigʉre ñerō werenírārē buro wajamoāgukumi. **30** Marī Opʉ ãārīdeare masīa marī. Āsū ãrīdi ãārīmí: “Yʉ ãārā, waja oparārē wajamoābu. īgūsā ñerī iridea waja īgūsārē wajamoāgūra”, ãrīdi ãārīmí. Āsū ãrīnemodi ãārīmí doja: “Yaarā iririre īāgū, īgūsārē diayemarē irigʉra”, ãrīdi ãārīmí. **31** Marīpʉ okanígū masakare

wajamoārī buro goeri āārā.

³² M̄usā iripoegue āārīdeare gūñaka! Marīp̄u m̄usārē Jesucristoya kerere masīnugāmakā iridero p̄uru, gajirā m̄usārē ñerō tarimakā irinerā āārīmā. Irasirikeremakā, m̄usā gap̄u īgūrē b̄uremurīrē neō piribirinerā āārībá. ³³ Masaka ūrō gajirā surāyeri m̄usārē ñerō werení, ñerō iribiranerā āārīmā. Gajipoe m̄usā merāmarārē gajirā ñerō iribiramakā īārā, īgūsārē b̄éobiri, m̄usāde īgūsā merā ñerō iribirasūnerā āārībá. ³⁴ Surāyeri m̄usā merāmarā peresugue āārīmakā īārā, bopoñarī merā īā, īgūsārē iritamunerā āārībá. Gajirā m̄usāyare ēmakeremakā, usayari merā: “Óārok̄oa”, ārīnerā āārībá. I nikūma nemorō ðārī perebiriburire ūmagasiguere m̄usā opaburire masīnerā āārībá. Irasirirā m̄usā oparire īgūsā ēmamakā, bujawerebirinerā āārībá. ³⁵ Irasirirā Jesucristore gūñaturanikōāka! īgūrē b̄uremurīrē neō piribirikōāka! īgūrē b̄uremurā, wári ðārīrē wajatarāk̄oa. ³⁶ M̄usārē ðārō gūñaturari merā Marīp̄u gāāmerīrē irinikōārō gāāmea. Irasirirā, īgū: “Óārīrē sīgura”, ārīdeare oparāk̄oa. ³⁷ Marīp̄u āsū ãrīdi āārīmí īgūya werenírī gojadea pūgue:

Mérō d̄uyáa ȳu iriudi i ūmaguere dupaturi aariburo. Yooboro marīrō ejagukumi.

³⁸ īgūrē b̄uremurārē: “Óārō irirā, yaarā āārīma”, ãrī īāa. Ȳu merā āārīnīkōārākuma. īgūrē b̄uremurīrē pirirā gap̄ure suyubirik̄oa, ãrīdi āārīmí Marīp̄u.[✳]

³⁹ Marī gap̄u īgūrē b̄uremurīrē pirirā irirosū āārībea. Irasirirā perebiri peamegue waamurā

[✳] **10:38** Hab 2.3-4

ãārībea. Marī Jesucristore bāremua. Irasirirā īgū taunerā, īgū puro waamurā ãārā.

11

Marīpūre bāremurīmarē gojadea

¹ Marīpūre bāremurā: “Īgū marīrē: ‘Ōārīrē sīgūra’, ãrīdeare diayeta sīgūkumi”, ãrī bāremua. Irire iābirikererā, iārā irirosū: “Diayeta ãārā, īgū ãrīdeare oparākoa”, ãrī bāremua. ² Iripoeguere marī ñekūsāmarā īgūrē bāremumakā, īgūsārē: “Ōārā ãārīma”, ãrī iādi ãārīmí.

³ Marīpūre bāremurī merā: “Īgū werenírī merā i ûmūma ãārīpereri ãārīmakā iridi ãārīmí. Irasirigū iro dupiyuro neō marīdeare i ûmūmarē ãārīpereri marī dapagora iārīrē iridi ãārīmí”, ãrī masīa.

⁴ Iripoeguemū Abel Marīpūre bāremusīā, īgū iūrō oveja majīgūrē wējē soepeogū, īgū tīgū Cain sīdea nemorō sīdi ãārīmí. Marīpū, Abel īgūrē bāremurīrē iāgū, īgū sīdeare: “Ōāgoráa”, ãrīdi ãārīmí. Irasirigū īgūrē: “Ōāgū ãārīmi”, ãrī iādi ãārīmí. Abel iripoegue boadi ãārīkeremakā, īgū Marīpūre bāremurī merā irideare marīde gūñāa. Irasirirā īgū bāremuderosūta marīdere Marīpūre bāremurō gāāmea.

⁵ Enoc Marīpūre bāremusīā, boabiridi ãārīmí. īgū boabirikeremakā, Marīpū īgūrē ãīmūrīākōādi ãārīmí. Masaka īgūrē ãmakererā, neō bokabirinerā ãārīmá. Marīpūya werenírī gojadea pūgue ãsū ãrī gojasūdero ãārībú: “Marīpū Enorē ãīmūrīaburi dupiyuro usuyari merā iādi ãārīmí”. ⁶ Marīpūre marī bāremumerā īgūrē usuyamakā irimasībea. īgūrē sērēgūno: “Diayeta īgū Marīpūgora ãārīmi”,

ãrī gūñarō gāāmea. “Marī īgūrē būremurī merā sērērīrē õärō pémi”, ãrī gūñarō gāāmea. Marī irire gūñamerā īgūrē sērēmasībea.

7 Noé Marīpure būremusīā, Marīph īgūrē: “Mu neō ïābiridea merā i nikū marārē īgūsā yure būremubiri waja bāro wajamoāgura”, ãrīdeare būremudi ãärīmí. Irasirigu, Marīph dorederosūta wādiru doódiru iridi ãärīmí, īgūyarā merā dia mirīburire taribu. Marīpure būremusīā, i nikū marārē īgūsā īgūrē būremubirire masīmakū iridi ãärīmí. Marīph, īgūrē būremumakū: “Öagū ãärīmi”, ãrī ïādi ãärīmí.

8 Abraham Marīpure būremusīā: “Gaji nikū yu mārē sīburi nikūgue waaka!” ãrīmakū pégū, īgūrē yujadi ãärīmí. “Irogue waagú irikoa”, ãrīmasībirikeregū, īgūya nikūrē wiriwāgādi ãärīmí.

9 Marīph īgūrē: “Iri nikūrē sīgūra”, ãrīdeare būremugū, iri nikūgue eja, ãärīmejājadi ãärīmí. Iro ãärīmejājakeregū, gaji nikūmū irirosū surī gasiri merā iridea wiiri merā naaunadi ãärīmí mārārō ãärībirisīā. Marīph īgū magū Isaare, īgū parāmi Jacore: “Iri nikūrē sīgūra māsādere”, ãrīmakū, īgūsāde Abraham irirosūta iri nikūgue naaunanerā ãärīmá. **10** Abraham iri nikūrē naagū, makārī iribiridi ãärīmí. Gaji makāgue Marīph ãärīrī makāgue ümugasigue īgū waaburire yúgu iridi ãärīmí. Iri makā Marīph iridea makā neō perebiri makā ãärā.

11 Abraham marāpo Sara pūrā marīdeo Marīpure būremusīā, búrogora ãärīkerego: “Marīph ãrīderosūta yure irigukumi”, ãrī būremurī merā pūrākādeo ãärīmō. **12** Irasirigu Abraham

buḡrogora ãār̄kereḡ, Sara merā majīgūrē pūrāk̄di ãār̄imí. Ígū parāmerā ãār̄turiarā wárā ãār̄inerā ãār̄imá. Neñukārē, Ímipa yerire keo bokatīñna marīrō irirosū Ígūsārē keo bokatīñmasīñna máa.

13 Æär̄pererā, Marīpu Ígūsārē: “Sīḡura”, ãr̄ideare neõ opamerāgue boanerā ãār̄imá. Irire opabirikererā, gūñaturari merā: “Marīpu Ígū ãr̄iderosūta pūr̄ague sīḡukumi guare”, ãr̄i, Ígūrē būremuníkōänerā ãār̄imá. Irasirārē gajirārē: “Gaji nikū marā irirosū i nikūgue naarā dita ãār̄ā”, ãr̄i werenerā ãār̄imá. **14** Ígūsā irirosūta irire ãr̄irāno, gaji nikū, Ígūsāya nikū ãār̄ibureire ãamarā yáma. Irire õärō masīa marī. **15** Marī ñek̄sāmarā: “Gaji nikū marā ãār̄ā”, ãr̄irā, Ígūsā bēowāgādea nikūrē gūñabirinerā ãār̄imá. Irasū ãr̄i gūñarā, goedujáakðäbonerā ãār̄imá. **16** I nikū nemorō ûmuḡasigue õärī nikū gap̄re: “B̄ro waad̄akoa”, ãr̄i gūñanerā ãār̄imá. Irasiriḡ Marīpu Ígūsā Ígūrē: “Gua Op̄ ãār̄imi”, ãr̄imakū pégu, ḡuyasīrīrī marīrō: “Ígūsā Op̄ ãār̄ā”, ãr̄idi ãār̄imí. Ígū p̄uro Ígūsāya makā ãār̄iburore ãmubosasiadi ãār̄imí.

17 Marīpu Abrahārē: “¿Diayeta ȳure b̄uremuuḡ yári?” ãr̄i gūñaḡ, Ígūrē: “Ȳu ïürō m̄u maḡ Isaare wējē soepeoka!” ãr̄idi ãār̄imí. Abraham gap̄ Marīpure b̄uremusīā: “Neõ ȳu maḡ suḡ ãār̄iḡrē wējē soepeobirikoa”, ãr̄ibiridi ãār̄imí. **18** Iro dupiyurogue Marīpu Ígūrē: “M̄u maḡ Isaac merā m̄u parāmerā ãār̄turiarārē opaḡko”, ãr̄isüdi ãār̄kereḡ, Abraham Marīpure: “Ȳu maḡrē neõ wējē soepeobirikoa”, ãr̄ibiridi ãār̄imí. **19** Abraham: “Marīpu Ígū turari merā boanerārē masūmasīsīā,

yu magūrē wējēkeremakū, masūgakumi”, ārī gūñadi
āārīmí. Irasirigu, Marīpu Abrahārē kāmutagū: “Mu
magūrē wējēbirikōāka!” ārīdi āārīmí. Irasirirā ire
masīa. Abraham īgū magūrē boadigue masādi
irirosū dupaturi opadi āārīmí.

20 Isaac Marīpure būremusīā, īgū pūrā Jacore,
Esaúre: “Purugue Marīpu mūsārē ūārō irigukumi”,
ārīdi āārīmí.

21 Jacob Marīpure būremusīā, īgū boaburo
dupiyurogā īgū tuadi merā tuawāgānugāja,
Marīpure sērē būremudi āārīmí. Irasirigu īgū magū
José pūrārē: “Marīpu mūsārē ūārō iritamuburo”,
ārīdi āārīmí.

22 José Marīpure būremusīā, īgū boaburo
dupiyurogā īgū pūrārē āsū ārī weredi āārīmí:
“Marī parāmerā āārīturiarā Egiptogue āārīrā
purū wirirākuma”, ārīdi āārīmí. “Irore wirirā,
yaa gōārīrē āīaburo, īgūsā ejari nikūgue yáamurā”,
ārīdi āārīmí.

23 Moisés pagusāmarā Marīpure būremusīā,
Moisés deyoadero purū, īgū ūāgū āārīmakū
īārā, umerā abegora īgūrē duripínerā āārīmá.
Egipto marā opū: “Israel bumarā majīrā
ūmarē wējēburo”, ārī doregu āārīdi āārīmí.
Moisés pagusāmarā gapū: “Marīpu marīrē
iritamugukumi”, ārī gūñarā, iri dorerire güiri
marīrō tarinugānerā āārīmá. **24** Purū Moisés Egipto
marā opū magō masūdi āārīkeregu, Marīpure
būremusīā: “Igo magū āārīmi”, īgūsā ārīmakū
péduhabiridi āārīmí. **25** Āsū gapū iriduadi āārīmí.
Marīpuyarā Israel bumarā merā ñerō tariduadi
āārīmí. Egipto marā merā wári opakeregu, īgūsā
merā āārīduhabiridi āārīmí. Īgūsā ñerī iriri gapū

iriduabiridi ããrõmí. **26** Irasirigu ñerõ tarikeregu, Egípto marã opari nemorõ Cristo Marípu iriubuyarã merã ñerõ tariburire suyudi ããrõmí. Purugue Marípu ïgûrë õãrõrë siburire masigu, ïgûsã merã ñerõ tariduadi ããrõmí. **27** Moisés Marípure burremusiã, Egípto marã opu ïgû merã guamaku ïagu: “Marípu yure iritamugukumi”, ãrõ, iore ããrõdi güiri marírõ wiridi ããrõmí. Irasirigu Marípu deyomarígûrë ïagu irirosu ïgu: “Marípu iritamurí merã ãsû irigura”, ãrõrõrë neõ gorawayuro marírõ iridi ããrõmí.

28 Moisés Marípure burremusiã, Israel bumarãrë Egíptogue ããrõrãrë ãïwiuburi dupiyuro pascua wâikuri bosenu iripuroridi ããrõmí. Irasirigu Marípu dorederosûta Moisés Israel bumarãrë oveja majirãrë wëjëdore, ïgûsaya dí merã makupurorire wükâdoredi ããrõmí. Irire ïagu, Marípure wereboegu Egípto marã masã tîrã ûmarë wëjégu, Israel bumarã masã tîrã gapure wëjëbiridi ããrõmí. **29** Israel bumarã Marípure burremusiã, dia wádiya deko diiadiya deko dukawanugudea maa bojoñajari maarë taribujanerã ããrõmá. ïgûsã irasu taribujamaku ïarã, Egípto marã gapu ïgûsârë tuyu taribujanerã, mirí boakõãnerã ããrõmá.

30 Israel bumarã Marípure burremusiã, Jericó turoma sârõrõrë ûtã majirí merã iridea sârõrõrë su mojõma pere gaji mojõ peru pêrõbejarinurí iri makãrë ïgûsã gâmegorodero puru, iri sârõrõ meémejádero ããrõbu. **31** Iro dupiyuro iri makâmo ûma merã ñerõ irideo, Rahab wâikugo Marípure burremusiã, Israel bumarã iri makãrë ïadurirã ejarãrë iritamudeo ããrõmô. Irasirigo iri makã

marā Marīph dorerire tarinugārā merā boabirideo ãärīmó.

³² ¿Ñeñorē werenemogukuri yu? Gajirā Marīphre b̄remurā: Gedeón, Barac, Sansón, Jefté, David, Samuel irideare, irasū ãärīmakā Marīphya kerere weredupiyunerā irideare weregu, werepeobiribukoa. ³³ Ígūsā Marīphre b̄remusīā, gaji nikūgue ãärīrī makārī marārē gāmewējē, tarinugānerā ãärīmá. Ígūsāyarā masakare diaye dorenerā ãärīmá. Marīph: “Musārē ñārō iritamugura”, ãrīderosūta Ígūsārē ñārō iritamudi ãärīmí. Ëökayea Ígūsārē baabonerārē disirire biamakā irinerā ãärīmá. ³⁴ Surāyeri peame buro asirogue b̄eosūkererā, ùjübırinerā ãärīmá. Gajirā, sareri majīrī merā sare wējēduamakā, tarinerā ãärīmá. Turamerā ãärīkererā, Marīphre b̄remusīā, turarā waanerā ãärīmá. Irasirirā gaji nikū marā Ígūsārē ïtaturirārē gāmewējē tarinugānerā ãärīmá. ³⁵ Surāyeri nome Ígūsāyarā boanerāgue dupaturi okamakā ïñerā ãärīmá.

Gajirā Marīphre Ígūsā b̄remurīrē piriduabiri waja peresugue buro ñerō iribirari merā boanerā ãärīmá. Ígūsā p̄urugue masā, Marīph merā ûmugasigue ñārō ãärīburire gāmēsīā, Ígūrē b̄remurīrē piriduabirinerā ãärīmá. ³⁶ Gajirā Marīphre b̄remurā, b̄ridari merā buro tārāsūnerā ãärīmá. Gajirā Ígūsāya guburi, mojōrīrē kōme dari merā sua, peresugue biadobosūnerā ãärīmá. ³⁷ Gajirā ùtāyeri merā dea wējēsūnerā ãärīmá. Gajirā Ígūsāya d̄uphure wiiriro merā wiritá wējēsūnerā ãärīmá. Gajirā sareri majīrī merā wējēsūnerā ãärīmá. Gajirā

surí marírā, oveja gasiri, cabra gasiri merā suríkurā waagorenanerā ãārīmá. Büro boporo tarinerā ãārīmá. ³⁸ I nikūgue ãārīkererā, i nikū marā ñerā irirosū neō ãārībirinerā ãārīmá. Óärā ãārīnerā ãārīmá. Surāyeri wiiri marírā, masaka marírōgue, ûtāyukugue waagorenanerā ãārīmá. Ùtāyukugue ãārīrī goberigue, yebague ãārīrī goberiguedere kārīgorenanerā ãārīmá. ³⁹ Marīpu ïgūrē būremurārē ãārīpererārē: “Óärō yáma”, ãrī ïādi ãārīmí. Ígūrē ðärō būremukererā, ïgū ãārīpereri ïgūsārē: “Ásū irigura”, ãrīdeare ïgūsā boaburi dupiyuro bokabirinerā ãārīmá dapa. ⁴⁰ Marīpu ásū ãrī gūñasiadi ãārīmí: “Ígūsārē, purugue marā yure būremurādere suro merā yu merā ðärō ãārīmakē irigura”, ãrīdi ãārīmí. Ígū ãrīderosūta irigukumi. Irasiriro ïgū iro dupiyuro iridero nemorō, ïgū Jesucristo merā iridea ïgūsārē, marīdere ðātariro ãārīrokao.

12

Jesúre ïākūñ gūñanídorerimarē gojadea

¹ Iripoegue marā wárā yu werenerā ïgūsā iridea merā ïgūsā Marīpure būremurīrē ïmunerā ãārīmá. Irasirirā marī, ïgūsā ïänígāmegorosūrā irirosū sugū ûma birarimasū ðärō ûmadugū ãārīpereri nukérīrē pirirosū, ðärō iriduarā ãārīpereri ñerō iririre piriro gāâmea. Irire pirirā, Marīpu gāâmederosūta ðärī gapure gūñaturari merā iriwāgānıkōärō gāâmea. ² Irasirirā Jesúre ïākūñ gūñaníkōärā! Ígūta marīrē Marīpure būremunugāmakē iridi, marīrē piriro marīrō ïgūrē būremuwāgānıkōämakē irigū ãārīmi. Büro poyari merā ñegū irirosū curusague boagū,

guyasiribodi ããrïkeregü, ïgã purague ushayaburire masïsiä, guyasiribiridi ããrïmí. Masä murïadero purü, dorebu Marïpü diaye gapü doadi ããrïmí.

³ Irasirirä Jesús waadeare gûñaka! Ñerä ïgûrë buro ñerö tarimakü irinerä ããrïmá. Irasirirä musäde ñerö tarirä, õärö yujupüräkü, piriro marïrõ ïgûrë gûñaturaníkðäka! ⁴ Ñerä ñerirë iridorerire musä tarinugädhäamakü ïäärä, musärë wëjëñabema dapa. ⁵ ¿Marïpü musärë ïgã pürärë weredeare kätiakðäärï? Ígäya werenírï gojadea pügue ãsü ãrïdi ããrïmí:

Yü magü, yü mu Opü, murë õärö iriburo, ãrïgü, wajamoärirë pémasïka! Murë: “Ñerirë iropata irika!” ããrïmakü pégu, bujawerebirikðäka!

⁶ ãsü ããrä. Yü maïrärë: “Ñerirë irimeräta!” ãrï, pürirõ páro irirosü werea. Yü pürä ããrïpererärë wajamoää õärö iridoregü, ãrïdi ããrïmí. ⁷

⁷ Marïpü musärë wajamoämakü ïäärä, ïgûrë õärö yujuka! Sugü pagü ïgã magü ñerö irimakü ïägü, ïgûrë wajamoäkumi. Irasüta Marïpü, marï ñerö irimakü ïägü, marïrë ïgã pürärë pürirõ páro irirosü weregukumi õärö iriburo, ãrïgü. ⁸ Marïpü ããrïpererä ïgã pürärë ïgüsä ñerö iridea waja pürirõ páro irirosü weremi. Ígä werebirimakü, musä ïgã pürä ããrïbiribukoa. Pagü marïrä, ñerö irisïä bokasünerä irirosü ããrïbukoa. ⁹ Marï majïrä ããrïmakü, marï pagusämarä marï ñerö iriri waja pürirõ páro irirosü weremakü, ïgüsä ñerö iridea waja pürirõ páro irirosü weremi. Marïpü pagusämarä ñerö iridea waja pürirõ páro irirosü weremi. Marïpü ûmugasigue ããrïgûrë

[◇] **12:6** Job 5.17; Pr 3.11-12

buremurī merā õārō yujuro gāāmea. Ígūrē buremurā, īgū merā õārō ãārīrākoa. ¹⁰ Marī ñerō irimakă, marī pagusāmarā ìgūsā gāāmerōsū yoabiripoe wajamoāma. Marīpū gapū diayema merā wajamoāmi, marīrē ìgū irirosū õārā ãārīmakă irigu. ¹¹ Diayeta ãārā. Marīpū marīrē wajamoāmakă, ushyabea. Marī bujawerekererā, ìgū marīrē wajamoādero puru, marī ìgūrē õārō yujurā, diayema iririre iri, ìgū merā siñajārī oparākoa.

*Marīpū werenírē péðabirimakă goegoráa
marīrē, ãrī gojadea*

¹² Irasirirā mūsā Marīpūre būremuturamerā ãārībirikōāka! Ígūrē õārō gūñaturanemoka! Ígūyare piro marīrō õārō irituyaka! ¹³ Õārō diayema irika! Gajirā Marīpūre gūñaturamerā, mūsā irasirimakă iākūrā, gūñaturari merā ìgūyare irituyarākuma.

¹⁴ Ñerīpererā masaka merā gāmekēārō marīrō õārō ãārīrikuka! Ñerō iriro marīrō ãārīka! Ñerī marīrā dita marī Opū Jesucristore iārākuma.

¹⁵ Õārō pémasīka! Marīpū mūsārē iritamurīrē: “Gāāmebirikoa”, ãrībirikōāka! Ñerī tá puri masā, õārī oteri gapūre poyanorēroko. Mūsāde

ñerīrē irirā, gajirārē poyanorērāko. Irasirirā ñerīrē iribirikōāka! ¹⁶ Sugū ìgū marāpo ãārībeo merā, neō sugo igo marāpū ãārībi merā ñerō iribirikōāburo. Marīpūyadere gāāmemerā irirosū neō ãārībirikōāka! Iripoeguemū Esaú Marīpūyare gāāmebiridi ãārīmí. Ìgū masā tīgū ãārīsīā, ìgū paguyare ìgū boadero puru opabu ãārīkeregū,

suna buro uaboa, baari merā ìgü pagmurē ìgü opabodeare gorawayudi ããrimí. ¹⁷ Ìgü irasiridero puru waadeare masia musa. Esaú, ìgü pagu ìgüré: “Yu siburi merā òärö ããriguko”, ãrlburire peduakeremakü, ìgü pagu gapu ìgüré: “Mu pagmurē sisiabu irire”, ãridi ããrimí. Ìgü irasü ããrimaku pégu, Esaú buro oreri merā ìgü pagure: “Sika yure!” ãri serëkeregu, ìgü pagu ìgüré simaku neo irimasibiridi ããrimí.

¹⁸ Maripu ìgü dorerire Moisére pimakuguere marí ñeküssamará Israel bumará Maripu ããrirögue ejanugamakü goegoradero ããribu. Dapagorare musa gapure irasü ããribe. Maripu ìgü dorerire Moisére pigu, Sinaí wäikudi ùtäugue ããridi ããrimí. Irasiriro irogue ìgüsa ejanugaburipoe íri ùtäugue peame buro ûjärö, natiärö, ümikäyebori, mirü buro wejpuro ããridero ããribu. ¹⁹⁻²⁰ Irogue puridiru buro busumakü pénerä ããrimá. Puru Maripu ìgüssäré werenimaku pénerä ããrimá. Maripu goero merä ãsü ãridi ããrimí ìgüssäré: “Iri ùtäurü ñapeoränorü ùtäyeri merä dea wejeka, o sareri majü merä sare wejeka!” ãridi ããrimí. “Waimurädere irasüta irika!” ãridi ããrimí. Ìgü irasü ãri werenimaku péru, güiri merä Moisére: “Iropata guare wereburo”, ãri, buro serënerä ããrimá. ²¹ Moisés ããripererire ùtäugue goero ããririrü ìgü: “Buro güiri merä naradagu yáá”, ãridi ããrimí.

²² Musa gapu iripoegue mará Sinaí wäikudi ùtäugue ejanuganerá irirosü ããribe. Ümugasigue Maripu ããrirögue Sion wäikudi ùtäugue marijarosü diaye ìgü merä werenimasia. Irogue Maripu

okanígaya makā, Jerusalén wāikuri makā ããrā. Iroguere Maríp̄ure wereboerā wárāgora ããrīma. ²³ Igūsā usuyari merā nerērā, Maríp̄ure: “Óātaria m̄”, ãrī bñremuma. Irogue Maríp̄u pürāde ñmugasima gojadea pūgueta Igūsā wâirē gojatúsñerā nerēma. Maríp̄u ããrīpererā iririre: “I gapu õää, i gapu õäbea”, ãrī weregu ããrīmi. Maríde Igū merā õärō ããrā. Irasirirā irogue marā merā nerērásñta ããrā. Maríp̄u Igūsārēta ñerī opamerā ããrīmakū irisiadi ããrīmi. ²⁴ Marī Jesúre bñremurā ããrā. Iripoegue Maríp̄u marírē: “Óärō irigura”, ãrī werepídi ããrīmi. Igū irasū ãrī werepíderosñta Jesúis iridi ããrīmi. Igūya díre béo boadea merā marírē taudi ããrīmi. Iripoeguemu Abel Igūya dí bñodeare ñágū, Maríp̄u Igūrē wëjëdire wajamoädi ããrīmi. Jesucristoya dí bñodea gapure ñágū, marírē waja opamerā ããrīmakū iridi ããrīmi. Irasiriro Cristo dí bñodea, Abel dí bñodea nemorō wajakua.

²⁵ Irasirirā õärō pémasñka! Maríp̄uyare weregure péduamerā irirosū ããrībirikóaka! Iripoegue i nikūm̄ Moisés Maríp̄uyare weremakū pérā, wárā irire péduabirinerā ããrīmá. Igūsā irire péduabiridea waja Maríp̄u Igūsārē wajamoädi ããrīmi. Igūsā nemorō Cristore péduamerā gapure buro wajamoägukumi. Cristo ñmugasiguemu Maríp̄uyare weregu ããrīmi. ²⁶ Iripoegue Maríp̄u Igū dorerire Moisére pígu, Igū werenírī merā nikū ñnomemakū iridi ããrīmi. Dapagorare ãsū ãrīmi: “Sunu i nikū ñnomemakū irigu, suñarôta gajino irinemogura. I nikū dita ñnomemakū iribi meta ããrīgukoa. Ñmugasiguedere ñnomemakū irigu”, ãrīmi. ²⁷ “Sunu i nikū ñnomemakū irigu, suñarôta

gajino irinemoḡra”, ãr̄iḡ: “Ãār̄ipereri yu irideare bēoḡko”, ãr̄iḡ yámi. Íḡyarärē doreḡ ãār̄ir̄ gap̄re bēobirkumi. Irasiriro Íḡ irideare bēomak̄, Íḡyarärē doreḡ ãār̄ir̄ dita dujarokoa. ²⁸ Mar̄ph Íḡyarärē dorerogue mar̄rē Íḡ merā ãār̄imak̄ iriḡkumi. Irasirirā Íḡyarérē doreḡ ãār̄ir̄béosübirimak̄ ïärā, Mar̄pure: “Mu merā usuyáa”, ãr̄ir̄ō gāāmea. Irasirirā b̄uremur̄, goepeyaro merā Íḡare irituyaro gāāmea. Irasū irirā, mar̄ Íḡrē usuyamak̄ irirākoa. ²⁹ Peame ūj̄arō goerosū Mar̄ph goero wajamoäḡ ãār̄imi. Irasirirā Íḡrē goepeyaro merā b̄uremurā!

13

Mar̄ph suyuri ditare iriro gāāmea, ãr̄i gojadea

¹ Mar̄ Jesucristore b̄uremurā suḡ pürā irirosū ãār̄ā. Irasirirā gāme mař̄ir̄neō piribirikōāka! ² Mušā p̄ro ejarärē õärō merā mušāya wiirigue ñajāridoreka! Irire kātibirkōāka! Iripoegue gajirā irasirirā, Mar̄pure wereboerärē Íḡsāya wiigue ñajādorerā ãār̄imá. “Mar̄phre wereboerā ãār̄ima”, ãr̄imasib̄irinerā ãār̄imá.

³ Peresugue ãār̄ir̄rē bopoñar̄ merā gūñaka! Íḡsā merā peresugue ãār̄ir̄ irirosū péñaka! Gajirā ñerō tarirādere bopoñar̄ merā gūñaka! Íḡsā merā mušāde ñerō tarirā irirosū péñaka! Iritamuka Íḡsārē!

⁴ Ñār̄ipererā mar̄pokurā, mar̄phkurā gāme goepeyari merā ïāburo. Úma Íḡsā mar̄posā nome merā õärō ãār̄irkuburo. Nomede Íḡsā mar̄phsāmarā merā õärō ãār̄irkuburo. Mar̄ph mar̄rā, mar̄phkurāde gajirā ûma merā ñerō

irimakă īāgă, marăpo marîră, marăpokurăde gajiră nome meră ñerō irimakă īāgă, Marîpu īgăsără wajamoāgukumi.

5 Niyerure maibirkōāka! Musă opari meră usuyaka! Marîpu āsū ārīdi āārīmí: “Musără neō bēobirikoa. Musă meră āārīnigukoa musără iritamubu”, ārīdi āārīmí. **6** Irasiriră gūñaturari meră āsū ārī masă:

Marî Opă yure iritamugă āārīmi. Neō sugă masakă yure ñerō iriduarire güibea, ārī masă. [◊]

7 Musără īārō siiu, Marîpuya kerere werenerără gūñaka! īgăsă okaro bokatîrō īārō āārīrikudeare gūñaka! Irasă gūñară, Jesucristore īgăsă buremuderosăta musăde buremuka!

8 Jesucristo marîrē iritamugă, neō gorawayubirkumi. Iripoegue, dapagoradere, puruguedere īgă āārīderosăta āārīníkōāgukumi.

9 Gajiră gajirosă buerire pénemobirkōāka, Marîpuya diayema buerire bëori, ārīră! īgăsă marîrē: “Ire baaka! I gapăre baabirkōāka!” ārī buemoāmakōāma. Iri buerire tuyamakă marîrē iritamubea. Marîpuyaare marîrē gūñaturamakă iribea. Marîpu dita īgă marîrē maîrī meră marîrē gūñaturamakă yámi.

10 Iripoegue Marîpuya wiigue paía waimurără wëjë soepeoneră āārīmá. Irasirikereră, iri meră masakare īgăsă ñerō iridea wajare neō taumasibirineră āārīmá. Jesucristo gapă īgă boari meră marî ñerō iridea wajare taudi āārīmí. **11** Paía opă waimură wëjë, Marîpu āārīrī taribugorague īgăsăya díre aï ñajădi āārīmí. Irogue Marîpuya

[◊] **13:6** Sal 56.3-4, 9-11; 118.6

masaka ïgūsā ñerō iridea wajare: “Béoka!” ãrī sērēbosadi ããrīmí. Ígū wējēnerā waimurāya dupuri gapure makā t̄ rogue soebéokōādi ããrīmí.

12 Irire iriderosūta Jesúdere makā t̄ rogue wējēbéonerā ããrīmá. Irasirikeremakū, ïgūya dí béori merā marīrē waja opamerā ããrīmakū iridi ããrīmí. **13** Jesús makā t̄ rogue curusague boari: “Ḡuyasñūgoráa”, ãrīsūdero ããrībú. Ígū boamakū, masaka ïgūrē turi, b̄uridanerā ããrīmá. Ígūrē irasiriderosūta masaka marīdere turi, b̄uridakeremakū, piro marīrō ïgūrē t̄yaro gāâmea. **14** I nikūgue marī ããrīburi makā máa. Gaji makā, marī p̄ur̄gue ããrīburi makārē ûmugasima makārē yúrā yáa. **15** Irasirirā Jesucristo iritamurī merā Marīpure b̄uremurā, iro dupiyuro ïgūrē gajino s̄iunaderosū, dapagorague ïgūrē usuyari s̄inikōârā! Ígūrē: “Ḡapu, õâtarigu ããrā”, ãrī b̄uremurā! **16** Gajirrē õârō irika! Musā oparire opamerārē guereka! Irire kātibirikōâka! Musā irasirirā, Marīpure s̄irā irirosū irirāko. Ígūrē usuyamakū irirāko.

17 Musā oparārē õârō péka! Ígūsā dorerire b̄uremurī merā irituyaka! Marīpu pídi ããrīmí, ïgūsārē musārē õârō koredoregu. Irasirirā musārē ïgūyare õârō buenikōâma, Ígūrē b̄uremurirē piribirikōâburo, ãrīrā. P̄ur̄gue Marīpu ïgūsārē: “Wereka yure! ¿Naásū bueri?” ãrī sērēñamakū, ïgūrē yujurākuma. Irire masísā, õârō bueduaama. Irasirirā ïgūsā buerire musā õârō pémakū, usuyari merā moârākuma. Musā p̄ebirimakū gapu bujawererākuma. Musā ïgūsārē tarinugārā, õârō ããrīrikubirikoa.

18 Musā Maríphre sērērā, guaya ããrīburire sērēbosaníka! Gua õãrī ditare iriduáa. Maríphu ñūrō: “Óãrīrē irirā, waja opamerā ããrā”, ãrī péñáa. **19** Yure Maríphre sērēbosarā, ãsū ãrī sērēka: “Mérōgā puruta ïgū gua purogue dupaturi aariburire ãmukal!” ãrī sērēka!

ÕÃdoreteñudea

20 Maríphu marírē ïgū merā õãrō siñajãrī sígū marí Opu Jesucristo boadiguere masudi ããrīmí. Jesucristo ovejare korerimasu irirosu marírē õãrō koregu ããrīmi. Iripoegue Maríphu marírē: “Óãrō irigura”, ãrī werepídi ããrīmí. Ígū werepídeare Jesús boagu ïguya dí beodea merā marírē iriyuwarikudi ããrīmí. Irire neõ beobirkumi. **21** Irasirigu Maríphu musärē iritamuníkõaburo. Iri iritamunírī merā ããrīpereri õãrīrē, ïgū gãamerī ditare irimaku iriburo. Ígū gãamerosuta Jesucristo merā marí ããrīpererärē irasiriburo. Irasirirā Cristore: “Óãtaria mu”, ãrī buremuníkõãrā! Irasuta irirā!

22 Yaarā, i pügue yu musärē: “Ãsū irika!” ãrī gojarire õãrō merā péka! Yu musärē wárigora gojabodi ããrīkeregu, mérīgā were gojabu. Irasirirā irire õãrō bueka! **23** Idere musärē weregura. Maríyagu Timoteore peresugue ããrādire wiuañurā. Dapagorare ïgū aarimaku, yu ïgū merā musärē ïágu waagura.

24 Musā oparärē, gajirā Jesucristore buremurärē ããrīpererärē iro ããrīrärē õãdorea gua. Gua merãmarã Italia marā musärē õãdorema.

25 Maríphu musā ããrīpererärē õãrō iritamuburo. Irasuta iriburo. Iropata ããrā.

Marípuya Kerere Wereri Turi New Testament in Siriano

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Siriano

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Siriano

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
1a0774e8-d152-5929-891b-95e0d2238786